De Zuid Afrikaan

VEREENIGD MET DE VOLKSVRIEND.

DEEL 55. KAAPSTAD, DINSDAG, 1 SEPTEMBER, 1885. NO. 4,624.

900 **Extra Vette Kaapsche Schapen.**
50 **Extra Vette Kapater Bokken.**

Op DONDERDAG, 3 SEPT. aanst., ZULLEN opgemelde Schapen en Bokken, in extra goede conditie, publiek worden verkocht te KLAPMUTS STATIE.

P. J. MARAIS.

Paarl, 27 Augustus 1885.

J. S. MARAIS & Co, Afslagers.

---

43 **EERSTE KLAS RUIN PAARDEN.**

Op Woensdag, 2 September AANST.,

ZAL de Ondergeteekende publiek doen verkoopen, te KLAPMUTS STATIE, bovengemeld getal Paarden, meest allen gedresseerd, van 3 tot 6 jaren oud, waaronder verscheidene Egale Paren van verschillende kleuren zijn.

Zij zijn uitgezocht uit verschillende Stoeterijen van Uitmuntend Ras en de aandacht van Koopers waardig.

WALTER H. CURLEWIS.

Paarl, 22 Aug., 1885.

DE VILLIERS, FAURE & Co., Afslagers.

KOLONIALE

Weeskamer en Trustmaatschappij.

TWEE-EN-TWINTIGSTE

PUBLIEKE VERKOOPING

VAN

KOSTBARE

Huur- en Pakhuizen

In de Rozestraat, Kaapstad.

In den Boedel van wijlen den Wel.Ed. heer C. L. WICHT.

OP

Donderdag, 3 Sept.,

TE 11 URE,

Zullen op de Plek worden verkocht:

1. TWEE HECHT GEBOUWDE PAKHUIZEN, met Dubbele Verdieping, Nos. 51 en 53, Rozestraat, hoek van de Langemarktstraat, en Plat- en IJzeren dak, 150 voet lang, met Kelders beneden, verhuurd als Timmermanswinkels en Koetshuizen, met Water aangelegd. De Achtergebouwen worden als Woningen gebruikt, met een Groote **Achterplaats**, zeer geschikt voor een Kuiperij.

2. EEN HUIS, No. 55, Rozestraat, hoek van Watermeyer's Steeg (Dubbele Verdieping), bevattende 4 Kamers, Kombuis, Dispens en andere Gemakken.

3. VIER HUIZEN in Watermeyer's Steeg, elk met Twee Kamers en Kombuis, enz., waaronder Twee Stallen voor Zes Paarden.

Al bovengemelde Eigendommen zijn pas geheel gerepareerd, en brengen goede Huur op.

LIBERAAL BONUS zal gegeven worden.

G. W. STEYTLER, Secretaris.

Gebouwen der Kamer, 3, Kerkplein, Kaapstad, 29 Aug. 1885

G. H. MOLLER, Afslager.

STELLENBOSCH.

In den Boedel van wijlen Mejufv. SUSANNA JACOBA DE KOCK, geb. HAMMAN.

DE LIKWIDATIE EN DISTRIBUTIE REKENING in bovengemelden Boedel zal ter inzage van Belanghebbenden liggen, ten Huize van den heer F. P. HAUPTFLEISCH, Dorpstraat, Stellenbosch, voor den tijd van 14 Dagen, gerekend van den 8sten Dezer.

P. E. DE KOCK, Executeur.

Stellenbosch, 1 Sept. 1885.

AANZOEK wordt gedaan om eene DAME, als GOUVERNANTE, die Getuigschriften kan geven van bevoegdheid om onderwijs te geven in Engelsch en Hollandsch, Musiek en Handwerk.—Adres M, Kantoor van dit blad.

WHITE HOUSE

KOST- EN LOGIESHUIS.

P. H. HAYLETT berigt hiermede aan het geëerd Publiek en aan zijn Vrienden buiten, dat hij *niet verhuisd* is, maar nog steeds bereid is Bezoekers van Kost en Logies te voorzien als voorheen aan het WHITE HOUSE, No. 34, Strandstraat.

MONTAGU.

G. P. VAN ZIJL

Vendu-Afslager en Algemeen Agent.

Kantoor Westelijke Provincie Bankgebouwen, Montagu

PUBLIEKE VERKOOPING

ZONDER RESERVE

VAN DE

Machinerie, Toebehooren, het Kopieregt, Drukkers Benoodigdheden, enz.,

VAN DIE POPULAIRE DAGELIJKSCHE COURANT

De "Evening Express."

DAAR er geen bevredigende Tenders zijn ontvangen voor den Koop dezer Courant, — zijn de Ondergeteekenden door de Direkteuren van de EVENING EXPRESS NIEUWSBLAD MAATSCHAPPIJ (BEPERKT), gelast, om per Publieke Veiling te Verkoopen, ZONDER RESERVE,

OP VRIJDAG AANST., 4 SEPT.,

TE 11 URE,

IN LOTS OM KOOPERS TE GERIEVEN.

Al de MACHINERIE EN TOEBEHOOREN van dit Nieuwsblad, alsook de Drukkers Benoodigdheden, enz.

Het KOPIEREGT, GOODWILL, enz., zullen ook apart worden verkocht.

De Letter is in goede conditie, de Machinerie in goede werkende orde, en wel de aandacht van Drukkers waardig.

Alles kan geinspekteerd worden ten eenigen tijde van af heden tot den Dag der Verkooping, op aanzoek bij den Bestierder op de plek.

De uitgave van de Courant zal worden voortgezet tot op den Dag der Verkooping, en schikkingen worden gemaakt voor het verder voortzetten daarvan indien verlangd door den Kooper van het Kopieregt, enz.

Alles te worden Verkocht ZONDER EENIGE RESERVE,

OP VRIJDAG AANST., te 11 URE.

DE HEEREN L. P. CAUVIN & CO., AFSLAGERS.

INVOER GETART

VOOR

PRIJS EN KWALITEIT.

Koopt uw Huisraad van de Koloniale Fabrikanten, en houdt het Geld in de Kolonie.

DE Ondergeteekenden maken er aanspraak op de eenige Firma in de Kolonie te zijn die zich uitsluitend aan haar eigen Fabrikaat houden, en verzoeken beleefd aan hen die verlangend zijn om Koloniaal Fabrikaat te Begunstigen en een Duurzaam Artikel te krijgen, hun Vertoonkamers te bezoeken, alwaar te zien is de Grootste Voorraad *KOLONIAAL GEMAAAKT HUISRAAD* in de Kolonie, bestaande uit Eet-, Voor- en Slaapkamer Stellen, in Vroege Engelsche en andere Patronen.

Het Publiek behoeft niet de minste vrees te koesteren dat het Ingevoerde Artikelen voor Koloniaal gemaakte in de hand gestopt zullen worden, daar al onze Goederen gemaakt zijn in onze eigene Fabriek en onder persoonlijk opzigt.

Wij hopen dat het Publiek ons een goede mate van ondersteuning zal schenken in het ontwikkelen van deze belangrijke Nijverheid, en aldus een der vele verwaarloosde hulpbronnen der Kolonie op den voorgrond stellen.

OATES & KRUMM,

Fabriek, 12, Loopstraat; Vertoonkamers, 33 en 35, Loopstraat,

Stoom Kabinet- en Stoelfabrikanten, Bouwkundige Kabinet en Algemeene Houtdraaijers, Fabrikanten in 't Groot van Kroonlijst Palen en Ringen; Zagen, Schaven en Lijsten in al derzelver vertakkingen.

N.B.—Een groote voorraad van Gedraaid Werk en Uitschulpingen van iedere soort altijd voorhanden, en tegenprijzen die mededinging uitdagen.

Daar het werk van bovengemelde Firma onder het persoonlijk en praktisch bestier van den heer Oates staat, kan het publiek er op rekenen dat aan de Firma toevertrouwde orders uitgevoerd zullen worden op degelijke manier en met groote naauwgezetheid.

KOFFIJ! KOFFIJ!

VAN DER BIJL & CO.,

35. ST. GEORGESTRAAT,

Landen nu ex "GUSTAV," van Santos,

2,491 ZAKKEN KOFFIJ,

van Superieure Kwaliteit, even goed als Java Koffij, die zij nu aanbieden tegen LAGE PRIJZEN gedurende de Ontscheping.

MIJBURGH & CO.,

HEBBEN per laatste Scheepsgelegenheden groote toevoegsels ontvangen tot hun Voorraad **FIJNE, FANCY en STAPEL GOEDEREN.**

ALSOOK:

Een Groot Assortiment Gemaakte KLEEDEREN, LAARZEN en SCHOENEN en IJZERWAREN.

STEEDS VOORHANDEN

Java en Rio Koffij, een prachtige soort
Gele Greenwich Zeep
Indische, Souchong en Pekin Thee
Oxford Blauw, Stijfsel, Witte Gember
Vermicelli, Maccaroni
Sardines, Zalm
Olie, Verf, Terpentijn
Hoefijzers voor Paarden en Ezels
Pijpen, Lijsten voor Goten, Rivelpijpen
Kaarsen, 12, 14 en 16 oz.
Reuzel, Beestenvleesch, Merg, Vet
Glentahet en Kinnahan's Whiskey
McDougal's Schapenwasch
Mauritius Suiker, alle soorten
Hearns Blauwe Geaphkeide Zeep
Castor-, Salade- en Klapperolie
Paarl Gort, Gespleten Erwten
Mostert, Zout, in Glazen Flesschen
Jams, Pickles, Gecondenseerde Melk
Bakpoeder, Specerijen, Carb. van Soda
Gegalvaniseerd IJzer, alle lengten
Heiningdraad, IJzeren Netwerk
Paraffine Olie, Lekkers
Spengler's Jenever, 2 en 4 Gallon Kisten
Dubuoches en Delloys Fransche Brandewijn
Arsenicum, Wagensmeer, Teer.

ALSOOK EEN ASSORTIMENT:

GOED DROOG WAGENHOUT.

Georgestraat, 29 Augustus 1885.

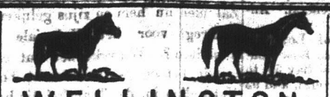

WELLINGTON.

70 Eerste Klasse Potbergsche Jonge Ezels
10 Eerste Klasse Potbergsche Jonge Paarden
50 Zakken Koorn.
25 Mof Hamels. 5 Jaar oud
8 Gemeste Slagtossen.

OP DONDERDAG, 3 SEPT.,

's Morgens ten 11 ure,

ZAL het bovengemelde publiek worden verkocht uit de *MARKTKRAAL.*

Daar de naam van den Ondergeteekende genoegzaam is, is aanbeveling onnoodig. Vergeet maar niet *DONDERDAG, 3 SEPTEMBER.*

E. C. HAMMAN.

Wellington, 14 Aug. 1885.

J. FRED. PENIZ & Co., Afslagers.

---

450 Slagt- en Trekossen en Koeijen.

TEGEN 10 SEPTEMBER AANST., sullen opgemelde Ossen en Koeijen publiek worden verkocht te KLAPMUTS STATIE.

J. S. MARAIS & Co., Afslagers.

STELLENBOSCH

PUBLIEKE VERKOOPING

VAN EENE ZEER VRUCHTBARE

WIJNPLAATS.

DE Weduwe DL. DE WAAL besloten hebbende een deel van hare uitgestrekte Vaste Goederen te Verkoopen, heeft den Ondergeteekende geautoriseerd Publiek te Verkoopen op

Donderdag, 10 Sept.,

De Plaats genaamd "GOEDGELOOF" gelegen te STELLENBOSCH KLOOF, en grenzende aan de Plaats "Uiterwijk," van den heer P. DE WAAL, onlangs door wijlen haren Echtgenoot, den heer DL. DE WAAL, gekocht in den Insolventen Boedel van W. A. KRIGE, J.zoon. De Plaats is groot circa 180 Morgen, heeft een zeer gerieflijk Woonhuis, Kelder, Stallen, enz., benevens 4 Cottages onder Galvanisch IJzeren Dak, is beplant met 30,000 Wijngaardstokken, en kan met nog ruim 100,000 stokken op goeden Grond vergroot worden, heeft uitgestrekte Zaailanden en is goed voorzien van Water.

BONUS ZAL GEGEVEN WORDEN.

Verkooping te beginnen om 11 ure v.m.

P. J. BOSMAN, Afslager.

Stellenbosch, 28 Aug. 1885.

STELLENBOSCH.

PUBLIEKE VERKOOPING

VAN

LOSSE GOEDEREN.

In den Insolventen Boedel van JAN H. MOMBERG.

DE onderstaande LOSSE GOEDEREN zullen publiek worden verkocht op de Plaats.

GOEDGELOOF,

DIST. STELLENBOSCH,

Op Donderdag, 10 Sept. a.s.,

2 Extra Koeijen
2 Do. Ezels en 2 Varkens.
1 Wagen
2 Ploegen, Tuigen, enz.

BOERDERIJ-GEREEDSCHAP: — Bestaande uit Graven, Pikken, Schoffels, Vorken, Manden, enz., enz.

VOORTS:—Het gewone Assortiment HUISMEUBELEN, bestaande uit Tafels, Stoelen, Kasten, Ledikanten, Glas- en Aardewerk, Keukengereedschap, enz., enz., en wat er meer zal worden voorgebragt.

VERKOOPING TE BEGINNEN TEN URE V.M.

P. J. BOSMAN, Eenig Curator.

Stellenbosch, 28 Aug. 1885.

KOLONIALE

Weeskamer en Trustmaatschappij.

UIT DE HAND TE KOOP.

DE ONDERGETEEKENDE is nu bereid aanbiedingen te ontvangen voor den aankoop van de Plaatsen LAURENSFORD en ZEEMANSHOOP, Somerset West, te zamen met het Vaatwerk en Boerderijgereedschap, behoorende aan den Boedel van wijlen den Wel-Ed. heer J. H. BAM.

Voor verdere bijzonderheden vervoege men zich bij den heer A. W. BAM, op de Plek selve, of bij

G. W. STEYTLER, Secretaris.

Gebouw der Kamer, 3, Kerkplein, Kaapstad, 16 Julij 1885.

KOLONIALE

Weeskamer en Trustmaatschappij.

PUBLIEKE VERKOOPING VAN DE PLAATS

DWARS IN DEN WEG,

MET

TWEE KALKOVENS,

ALSOOK,

PAARDEN, KAR, enz.,

NABIJ ZOUTRIVIER,

Op den Hoofdweg naar Koeberg.

In den Insolventen Boedel van MICHAEL CORNELIS VAN REENEN.

OP WOENSDAG, 2 SEPT.,

ZAL VERKOCHT WORDEN

ZONDER RESERVE,

DIE welbekende Plaats DWARS IN DEN WEG, aan den Hoofdweg naar Koeberg, omtrent 10 Minuten rijdens van het Zoutrivier Spoorweg-Station.

De Plaats is omtrent 14 Morgen groot.

De Gebouwen omvatten een hecht gebouwd Huis, bevattende 6 Luchtige Kamers, behalve Keuken en andere gemakken. Er zijn ook Groote Stallen, Wagenhuis en Hoenderhok, TWEE KALKOVENS met Pakkamers annex.

Er zijn ook 3 Huisjes voor werkvolk, die altijd goed verhuurd zijn.

ALSOOK:

1 Kar, 2 Paarden, Tuigen, enz.

Verkooping zal om 11 uur beginnen.

LIBERAAL BONUS zal gegeven worden.

J. W. S. LANGERMAN, Eenig Curator.

Gebouwen der Kamer, No. 3, Kerkplein, Kaapstad, 24 Aug. 1885.

G. H. MOLLER, Afslager.

TENDERS

VOOR

AANDEELEN.

In den Boedel van wijlen GUILLAM JACOBUS DU TOIT, E. Zn.

VERZEGELDE TENDERS zullen worden ontvangen door den tweeden Ondergeteekende, te Wellington, tot op VRIJDAG, DEN 11DEN SEPTEMBER 1885, voor de volgende Aandeelen:

614 Union Bank
478 Wellington do.
100 Cape of Good Hope do. (Beperkt).
100 Paarlsche do.
67 South African do.
50 Westelijke Provincie do.
75 Paarlsche Wijn- en Brandewijnmaatschappij.
40 Protecteur Brandassurantie do.
13 Paarlsche Spiritus do.
1 General Estate and Orphan Chamber.

Tenders moeten van buiten gemerkt zijn: "Tenders voor Aandeelen."

De hoogste of eenige Tender niet noodzakelijk aangenomen.

D. A. DU TOIT, D. P. Zn.
M. PENTZ, J. F. Zn.
W. A. JOUBERT, W. A. Zn.
Executeuren Testamentair.

Wellington, 29 Aug. 1885.

TENDERS

FOR

SHARES.

In the Estate of the late GUILLAM JACOBUS DU TOIT, E. Son.

SEALED TENDERS will be received by the Second Undersigned, until FRIDAY, 11TH SEPTEMBER, 1885, for the following Shares:—

614 Union Bank
478 Wellington do.
100 Cape of Good Hope do. (Limited)
100 Paarl do.
67 South African do.
50 Western Province do.
75 Paarl Wine and Brandy Company
40 Protecteur Fire Assurance do.
13 Paarl Spirit do.
1 General Estate & Orphan Chamber.

Tenders must be marked on the outside: "Tenders for Shares."

The highest or any Tender not necessarily accepted.

D. A. DU TOIT, D. P. Son.
M. PENTZ, J. F. Son,
W. A. JOUBERT, W. A. Son.
Executors Testamentary.

Wellington, 29th Aug., 1885.

G. M. FINDLAY

(Laatstelijk bij de Heeren VAN ZIJL, BUISSINNE en LEONARD),

PROCUREUR, NOTARIS en TRANSPORTBEZORGER,

No. 4 City Kamers, Gravestraat, Kaapstad.

Zaken waargenomen in het Magistraats Hof.

Publieke Verkooping

DE Ondergeteekenden, behoorlijk gelast zijnde door den Heer C. A. DE VILLIERS, zullen voor zijne rekening, op het

DORP HOPEFIELD,

IN DEZE AFDEELING, OP

Woensdag, 9 September aanst.,

PUBLIEK VERKOOPEN,

40 Eerste Klasse Ezels, van 2 tot 4 jaren oud, en

30 Eerste Klasse Paarden, van 4 tot 5 jaren oud,

Alle in extra conditie; onder de Paarden zoowel als Ezels zijn kleurspannen, en de Paarden zijn meestal gedresseerd in Tuig en onder Zadel. Zij zijn opgebragt door den welbekenden Togtganger J. BAARTMAN, per Trein, en ingekocht in het District Harrismith.

Vergeet den dag der VERKOOPING niet, te HOPEFIELD, nam., 9 SEPTEMBER.

C. A. DE VILLIERS.

Malmesbury, 27 Aug. 1885.

J. W. MOORREES, Jr. & Co., Afslagers.

Koloniale Weeskamer en Trustmaatschappij.

Uit de Hand te Koop

DE ALLERAANZIENLIJKSTE EN ZEER KOSTBARE PLAATS

GROOT CONSTANTIA,

MET ONGEVEER

150,000 Wijnstokken van de Keurigste Verscheidenheid,

ALSOOK,

KOSTBAAR VAATWERK, WIJNEN, ENZ.

In den Boedel van wijlen den Wel-Ed. Heer JACOB PIETER CLOETE.

DE Plaats **GROOT CONSTANTIA**, groot ongeveer 250 Acres, is beplant met omstreeks 150,000 Wijnstokken, in den hoogsten staat van cultivatie; een prachtigen **BOOMGAARD**, beplant met een groote verscheidenheid Vruchtboomen; groote en zeer vruchtbare **GROENTETUINEN**; uitgebreide Eiken-, Dennen- en Zilverboom Plantages, die door den tegenwoordigen bewoner bijna onaangeroerd zijn gelaten, en die daarom een PRACHTIG INKOMEN kunnen opleveren.

De Opbrengst van den Wijnstok dezer Plaats heeft een bijna wereldberoemde reputatie, en heeft immer den HOOGSTEN PRIJS behaald aan de Kaap en op alle Europeesche Markten.

De algemeene vruchtbaarheid der Plaats is onovertroffen, en levert ruimschoots voordeel op in allerlei soort Tuin- en Boerderijproducten. De toevoer van water is overvloedig en voortdurend, en zoo ingerigt dat de Tuinen en Boomgaarden degelijk kunnen worden besproeid.

De Gebouwen bestaan uit een Gerieflijk Woonhuis, met uitgebreide Buitengebouwen, waaronder Stallen, een Koetshuis, Dienstboden Vertrekken, enz.

De Wijnpakhuizen zijn groot, compleet en goed ingerigt.

Het gezond klimaat, de bevallige ligging en het schoone gezigt dezer omgeving is zoo wel bekend, dat daarover niet behoeft te worden uitgeweid; genoeg zij het te zeggen dat zulk een gelegenheid om een eerste klasse Woonplaats te bekomen, vereenigd met een winstgevende Kapitaalbelegging, zelden voorkomt.

VAATWERK:

35 Stukvaten, 10 Rijders, 40 Leggers, 2 Wijnpersen, 10 Kuipen en andere Houten Gistknippen, 2 Wijnpompen, 12 Emmers, 1 Brandewijnketel, enz.

ALSOOK:

30 Leggers Zoete Constantia, van 1½ tot 10 jaar oud; 40 Kistjes, ieder van 1 Dozijn Constantia, van 1 tot 6 jaar oud.

Voor voorwaarden en andere bijzonderheden vervoege men zich tot den tweeden Ondergeteekende.

J. M. HIDDINGH,
G. W. STEIJTLER, } Executeuren.

Gebouw der Kamer, No. 3 Kerkplein, Kaapstad, 17 Augustus 1885.

ZUID AFRIKAANSCHE BRANDASSURANTIE MAATSCHAPPIJ

Van KAAPSTAD (Beperkt).

KANTOOR: ST. GEORGE-STRAAT, KAAPSTAD.

Ingeschreven Kapitaal - - - £42,500.
Reserve Fonds - - - - - - 2,000

DIRECTEUREN:

A. D. KRYNAUW, Voorzitter.
W. SEARLE, Vice-Voorzitter.
H. C. MYBURGH. H. J. DE WET
J. B. BUISSINNE. DR. ROUX.
G. W. STEYTLER.

AUDITEUREN:

G. H. MOLLER en J. W. S. LANGERMAN

AGENTUREN in al de voornaamste Steden in de Kolonie VOORSTELLEN voor de Verzekering van Vast- en Losgoed tegen risiko van Verlies en Schade door Brand dagelijks overwogen en beantwoord

W. J ASHBURNHAM, Secretaris.

Westelijke Provincie Bank PAARL.

Nominaal Kapitaal, ...	£50,000
Opbetaald Kapitaal	30,000
Reservefonds, ...	26,000

DIRECTEUREN:

De WelEd. Heer J. J. PROCTOR, LWV., Voors
— CONSTANT WAHL, Jr.
— M. C. V. THOM.
— D. J. A. van der SPUY, M.zn.
— T. ROOS, Sr.
— D. G. HORAK.
— J. R. de VILLIERS.
— P. J. de VILLIERS, P.J.zoon.
— D. P. du PLESSIS.

Malmesbury Tak.
B. WETHMAR, Bestuurder.

Montagu Tak.
EUVRARD, Jr., Bestuurder.

Agentschap te Kaapstad.
De Kaap de Goede Hoop Bank (Beperkt

De Bank geeft renten op Vaste Deposita verdisconteert dagelijks goedgekeurde wissels en onderneemt alle gewone Bankbezigheid beide aan het Hoofdkantoor en de Takken.

De Directeuren komen bijeen op Dingsdags en Vrijdags te 10 v.m. om over disconto e beslissen.

B. P. du PLESSIS, Jr., Kassier

De "Zuid Afrikaan" en "Volksvriend"

De Inteekening op dit Blad is in de Stad £1 16s. en in de Buitendistrikten £2 4s. per jaar, VOORUIT BETAALBAAR. Aan elken Inteekenaar worden **Drie Volle Bladen** per week toegezonden.

☞ Zij die voor het Blad wenschen te bedanken moeten drie maanden vooruit kennis geven van hun voornemen.

AGENTEN VOOR DE "ZUID AFRIKAAN EN VOLKSVRIEND."

Alice	Geo. Murray.
Aliwal Noord	J. J. Herfst.
Barrydale	D. Z. De Villiers.
Beaufort West	P. Teske.
Belmont, Griqualand West	J. J. de Kock.
Bethulie	R. D. McDonald.
Boshof	Iz. de Villiers.
Britstown	D. H. Viljoen.
Burgersdorp	Ch. van Rooij.
Colesberg	J. L. Knobel.
Ceres	H. W. Solomon.
Caledon	J. Esterhuysen.
Calvinia	A. van Reenen.
Cradock	J. J. J. van Rensburg
Clanwilliam	J. H. Norgarb.
Durban	Lindenberg & Dreyer.
Diamantvelden	S. W. van Wijk.
Dist. Ermelo, Transvaal	H. T. Buhrman
Franschhoek	J. J. le Roex, P. du P.z
Fraserburg	Geo. Hodgson.
Fauresmith	"Executeursk. & Trust Maatschappij.
George	J. Kretzen.
Goudine	T. C. Botha, Jr.
Graaff-Reinet	P. A. Luckhoff.
Heidelberg	P. W. J. Bosman.
Humansdorp	Chabaud & Yates.
Hope Town	M. C. Louw.
Hanover	C. Nathan.
Hopefield	D. M. Slabber.
Jacobsdal	Klerck en De Villiers.
Korannaland	G. Schonken.
Kroonstad	H. J. Morkel.
Krakeelrivier	Ign. L. Ferreira.
Ladysmith (Riversdale)	A. G. H. van Velden.
Lady Grey (Aliwal N.)	C. C. Cloete.
Ladybrand	H. P. van Heerden.
Maraisburg	D. F. Marais.
Malmesbury	J. J. van Aarde. / C. de Greeff, D.zn.
Middelburg	J. L. Pretorius.
Murraysburg	J. J. J. Maritz.
Moddergat	J. W. L. Hofmeyr.
Mosselbaai	E. Meyer, N.zn.
Maclean	
Montagu	A. J. Joubert, W.zn.
Moorreesburg	G. W. D. Rust.
Natal	A. van Velden.
Namaqualand	J. G. Fisscher.
Nazareth	P. J. Naudé.
Olifantsrivier	S. P. van Ellewee.
Oudtshoorn	H. van der Spuij.
Philadelphia	A. Spengler.
Philipstown	D. F. Berrangé.
Paarl	T. Roos, T.zn. / D. J. A. van der Spuij.
Potchefstroom	C. M. Douthwaite.
Pretoria	— Faure.
Pearston	A. J. Myburgh.
Piquetberg	J. H. P. Zoer.
Porterville	Geo. Laurence & Co.
Prieska	P. J. van der Merwe, Jr
Prins Albert	J. McDermid.
Pietermaritzburg	G. A. F. de Graaff.
Queenstown	———
Riversdale	L. H. Meurant.
Richmond	J. L. Conradie.
Robertson	J. A. Neethling.
Riebeek West	F. Russouw.
Riebeekskasteel	D. Krige.
Somerset West	Johan Theunissen
Stellenbosch	W. J. de Kock.
Steynsburg	J. H. B. Rossouw. / Eerw. M. P. A. Coetsee
Swellendam	G. Reinecke.
Saldanhabaai	J. C. Stephan.
Schietfontein	— Sterrenberg.
Sutherland	Kaufman L. Marks.
Somerset Oost	J. H. Hofmeyr.
Tarkastad	E. J. Stauley.
Tijgerhoek, P.O. Welgevonden (dist. Uitenhage)	R. W. Mohr.
Tulbagh	H. Fagan.
Uitenhage	A. de Villiers
Utrecht (Transvaal)	B. L. Neethling.
Uniondale	G. L. van Heerde.
Van der Byl's Kraal, P.O.	D. J. Maritz, Jr.
Ventersburg	D. P. v. d. Hever.
Villiersdorp	W. Roux.
Victoria West	B. J. Wernich.
Wijnberg	G. de Kock.
Winburg	A. Reeders.
Wellington	F. G. Malherbe. / J. F. Pentz & Co.
Willowmore	A. W. Dill.
Worcester	J. G. de Wet.
Wakkerstroom	D. D. Biermen, Jr.
Xalanga	G. B. Jackson.

NEDERLAND. — Maatschappij tot bevordering der Handelsbetrekkingen tusschen Nederland en Zuid Afrika.

MALMESBURY
Executeurskamers en Voogdijmaatschappij

OPGERIGT IN 1864.

Tegenwoordige Acte ingelijfd door Acte des Parlements No. 34, 1884.

Voor het Administreeren van Eigendommen in Boedels, als Executeuren, Administrateuren, Voogden, Curatoren en Agenten

DIRECTEUREN:

De WelEd. Heer H. G. GREEFF, Voorzitter
" " " D. J. ACKERMANN, Sr.
" " " THOS. A. J. LOUW, LWV
" " " B. WETHMAR.
" " " J. S. F. GOUS.
" " " TOBS. C. LOCHNER.
" " " W. F. DUCKITT, L.W.R.

Auditeuren:
" " " J. H. COSNETT.
" " " H. R. B. GREEFF.

Directeuren vergaderen 's DINGSDAGS VOORMIDDAGS, ten 10 ure.

A. G. WATERMEIJER, Secretaris

VERKOOPINGEN.

Sept. 2.—Klapmuts Statie, Paarden, van W. H. Carlewis,—De Villiers, Faure & Co., Afslagers.
„ 2.—Dwars in de Weg, nabij Zoutrivier, Vastgoed, Kalkovens, Paarden, enz., in den insolv. boedel van H. C. van Reenen,—G. H. Moller, Afslager.
„ 3.—Wellington, Ezels, Paarden en Koorn, van E. C. Hamman,—J. Fred. Pentz & Co., Afslagers.
„ 3.—Hermanus Pieterfontein, Vaste en Losse Goederen, Levende Have, enz., in den insolv. boedel van W. J. Matthew,—H. J. Dempers, Afslager.
„ 3.—Klapmuts Statie, Schapen en Bokken, van P. J. Marais,—J. S. Marais & Co., Afslagers.
„ 7.—Klapmuts Statie, Ossen, van H. J. Small,—De Villiers, Faure & Co., Afslagers.
„ 7.—Kaapstad, Vastgoed, in den boedel van W. E. H. Weatherbey,—G. H. Moller Afslager.
„ 8.—Franschhoek, Vast- en Losgoed, in den insolv. boedel van C. P. Powell,—J. S. Marais & Co., Afslagers.
„ 9.—Hopefield, Ezels en Paarden, van C. A. de Villiers,—J. W. Moorrees, Jr. & Co., Afslagers.
„ 10.—Klein Drakenstein, Vastgoed, Vaatwerk, Levende Have, enz., van T. F. de Villiers.—J. S. Marais en Co., Afsl.
„ 15.—Van Reenen's Hoek, Paarden, Ezels, Ossen en Koeijen,—Van Reenen, Afslager.
„ 15.—Porterville, Vaste en Losse Goederen in den boedel van Mej. de Wed. M. S. Kellerman.—P. J. Retief, Afsl.
„ 16.—Banhoek, Stellenbosch, Vaste en Losse Goederen, in den insolventen boedel van P. C. Haupt.
„ 17.—Middelvoetpad, Montagu, Vaste en Losse Goederen, Boerderij-gereedschap, Huisraad, enz., van J. F. Kriel,—G. P. van Zyl, Afslager.
„ 18.—Bontebeuvel, Verloren Vlei, Piquetberg, Vastgoed, Levende Have, Meubelen, enz., in den boedel van wijlen den heer R. Grisold,—C. M. Fryer, Afslager.
„ 21.—Klapmuts Statie, Ezels en Paarden, van A. J. Dreyer, A.zoon,—J. S. Marais & Co., Afslagers.
„ 23.—Uniondale, Winkelgoederen, Vastgoed, enz., van John Cavers.—Cairncross en Swemmer, Afslagers.

MARKTPRIJZEN.

Van 29 Augustus, 1885.

	£	s.	d.		£	s.	d.
Aardappelen, per mud	0	12	0	—	0	16	1
Azijn, per legger ...	4	0	0	—	4	0	0
Boter, per lb.	0	1	6	—	0	1	9
Beet, per bos	0	0	1½	—	0	0	1½
Eieren, per 100	0	8	4	—	0	9	5
Guavas, per 100	0	0	10	—	0	1	0
Haver, per mud	0	8	4	—	0	8	4
Haverg. per 100 lb.	0	4	0	—	0	6	0
Hoenders, per stuk	0	1	8	—	0	1	11
Kool, per stuk	0	0	1½	—	0	0	2
Patattas, per mud.	0	8	0	—	0	9	0
Pampoenen, per stuk	0	0	4	—	0	0	6
Rapen, per bos	0	0	1	—	0	0	1
Uijen, per mud	1	0	0	—	1	0	9
Wortelen, per bos	0	0	1	—	0	0	1
Watersla, per bos...	0	0	1	—	0	0	1

Zaturdag, 29 August., 9 Wagens en 19 Karren.

NIEUWE MARKT.

Van 29 en 31 Augustus, 1885.

	£	s.	d.		£	s.	d.
Aardappelen, per mud	0	10	0	—	0	15	0
Amandelen, per lb.	0	0	2	—	0	0	2
Abrikozen, per lb.	0	0	5	—	0	0	5
Azijn, per ½ aam	0	10	0	—	0	10	0
Boonen, drooge, per mud	1	2	6	—	1	2	6
Boter, per lb.	0	1	1	—	0	1	8
Beestevleesch, per lb.	0	0	3½	—	0	0	7½
Bitter Limoenen,	0	1	1	—	0	1	1
Biltong, per stuk	0	0	7½	—	0	1	6
Beet, per bos.	0	0	1½	—	0	0	2
Drooge Erwten, per mud	1	1	0	—	1	1	0
Eenden, per stuk	0	2	7½	—	0	3	0
Eijeren, per 100	0	7	4	—	0	10	2
Ganzen, per stuk	0	4	6	—	0	4	6
Guavas, per 100	0	0	9	—	0	2	1
Hoenders, per stuk	0	1	3	—	0	2	7
Honig, per lb.	0	0	5½	—	0	0	5½
Kool per stuk	0	0	1	—	0	0	2½
Kalkoenen, per stuk	0	3	0	—	0	12	6
Klappers, per stuk	0	0	1½	—	0	0	1½
Knolkool, per bos.	0	0	2	—	0	0	2
Limoenen, per 100	0	3	1	—	0	7	10
Patattas, per mud	0	7	0	—	0	8	3
Speenvarkens, pr. stuk	0	4	6	—	0	5	1
Struiseijeren-doppen	0	0	7	—	0	0	7
Uijen, per mud	0	15	0	—	1	0	3
Varkensvleesch, per lb.	0	0	5	—	0	0	7
Wilde Hoenders, per stuk	0	1	3	—	0	1	3
Witte Wortelen, per bos	0	0	2	—	0	0	2
Wortelen, per bos	0	0	0½	—	0	0	1
Zuurlimoenen, per 100	0	1	2	—	0	2	4

LIJST VAN VERBANDEN.

Augustus, 1885.

	(1) HYPOTHEKEN.		
22	Farr, A R	Fichet, W	Bedford
22	Villiers, J S de / Villiers, D A de	Villiers, D A de	Richmond
22	Collett, W	Cook, M F	Middelburg
22	Michel, J	Mutual	Steynsburg
22	Richardson, W R	Owen Gebrs	Umtata
22	Daly, E A	Philips, E E	Cradock
22	Abdullah, H G	Watson, C	Kaapstad
22	Poezyn, W A H	Bouwvereeniging	Kaapstad
24	Dally, J	Jefferson, R	Aliw Noord
24	Froman, J C	Hill, S	Cathcart
24	Ferreira, S P / Vermaak, J S / Vermaak, J C	Webster, T	Uitenhage
	(2) GENERALE.		
22	Wilks, S J	Philips, E E	Cradock
	(3) CESSIE.		
22	Greener, A	Hawthorn, Wed. W	Kaapsch Af
	(4) KONTRAKTEN.		
22	Joubert, J F / Herold, H J W		Swellendm
22	Bennett, T / Griffiths, A M		Uitenhage
22	Radger, T H / Merrington, E J		Kimberly / Kaapsch A
24	Niekerk, J J du T / Villiers, E J de		Uitenhage / O Vrijstaat
24	Riekert, P J / Fourie, L J		Dordrecht
24	Knobel, J B / Schultz, A M C		Colesberg / O Vrijstaat
	(5) KUSTING.		
24	Roos, C C le	Executeurskamer	Bredasdorp
24	Moolman, H J	Dio van Kaapstad	Venterstad
24	Gildenhuys, D P L	Dio van Kaapstad	Venterstad
	(6) KINDERBEWIJS.		
24	Venter, S C	Minderj Kinderen	Philip's Tw
	(7) OVEREENKOMST.		
24	Knobel, J B	Schultz, A M E	Colesberg
	(8) CANCELLATIE.		
24	Impey, S P	Graham, J	Aliw Noord

HOF VAN INSOLVENTIE.

NIEUWE INSOLVENTIES.

Aug. 31.—Charles Henry Amos, op de plaats Evergreen, district Victoria Oost, landbouwer en vrachtrijder; baten, £51 17s.; schulden, £478 1s. 6d.; tekort, £416 4s. 6d.

31.—James Wallace, Jr., te Groot Hoek, district Victoria Oost; baten, £21 13s.; schulden, £466 13s. 9d.; tekort, £445 0s. 9d.

SCHEDULEN INGELEVERD.

31.—Thomas William Jackson, te Oudtshoorn; baten, £200; schulden, £307; tekort, £107.

31.—Willem Petrus Janse van Rensburg, op Het Kruis, afdeeling Tulbagh, boer, tweede overgave; baten, £1,324; schulden, £2,023 12s. 4d.; tekort, £699 12s. 4d.

SHIPPING INTELLIGENCE.

TABLE BAY.—ARRIVALS.

Aug. 29—Ingmar, Danish bg, (of Fano) 203 tons, Capt. A. H. Jorgensen, from Amsterdam May 20, bound to Banda. Cargo, general.

30—Clotilda, Ital bkn (of Genoa) 547 tons, Capt G. B. Mamero, from Cardiff June 6, to this port. Cargo, coals. Anderson & Murison, agents.

TABLE BAY.—DEPARTURES.

Aug. 29—Smaragd, Norw. sch, 245 tons, J. M. Jorgensen, for Guam, in ballast.

29—Hawarden Castle, CRMS, 2,721 tons, M P. Webster, for Algoa Bay.

Aug 31—Venice, CRMS (of London), 310 tons, Capt R Rendall, from East London Aug 24, Kowie 25, Algoa Bay 26, Knysna 28, Mossel Bay 29, to this port. Cargo general. Anderson & Murison, agents.

31—Norham Castle, CRMS (of London), 2,721 tons, Capt A Winchester, from East London Aug 28, Algoa Bay 29, Mossel Bay 30, to this port and London. Cargo general, and 93 passengers. Anderson & Murison, agents.

31—Franchesino S, Ital bk, 595 tons, V Bertoletto, for Philadelphia, in ballast.

31—Onyx, Ital bk, 403 tons, J Paterson, for Mauritius in ballast.

31—Retriever, sch, 72 tons, H Brock, for St. Helena Bay in ballast.

De Zuid-Afrikaan.

DINGSDAG, 2 SEPTEMBER 1885.

HET STEMREGT.

Het is onze stellige overtuiging dat de omstandigheden het op den duur noodig zullen maken om de kwestie van het stemregt voor de leden des Parlements ter hand te nemen. Er is niemand die ontkent dat, toen de Constitutie hier het eerst werd ingevoerd, de voorwaarden voor het kiezerschap te laag werden gesteld; en zoo dit tot dus ver tot minder kwaad heeft geleid dan men had kunnen verwachten, is de reden hiervan in omstandigheden te zoeken die niet alleen zich kunnen wijzigen, maar zelfs druk bezig zijn met zich te wijzigen. Als er, onder de Kolonisten, elementen van strijd bestaan,—en die elementen vertoonden zich eenige maanden geleden maar al te zeer,—dan laat het zich hooren dat men niet al te keurig is in het zoeken naar middelen om het in dien strijd te winnen; maar welk verstandig Kolonist, Hollandsch-Afrikaansch of Engelsch, zal bij bedaarde zinnen ontkennen dat het in een land met een talrijke Naturellenbevolking, die ten deele het Kolonisten element gaarne voor goed zou zien verhuizen, een gevaarlijk spel voor een Kolonisten-partij is om met die bevolking, tegenover de tegenpartij, gemeene zaak te maken, en dus aan de Naturellen feitelijk, bij de verkiezingen, het heft in handen te geven? Het is echter gemakkelijker om op de bezwaren van een laag stemregt te wijzen, dan om in dat stemregt een verandering te brengen; en zien wij dat de mannen die in onze volksvertegenwoordiging als aanvoerders gelden, geen radikale verandering, b.v. een verdubbeling van de vereischten voor het stemregt over de geheele Kolonie, aandurven maar de een dit, de ander dat gedeeltelijk hulpmiddel aan de hand geven, dan achten wij dit bewijs genoeg dat de tijd voor een algemeene verhooging niet daar is. Wij zouden dan ook welligt de zaak laten rusten, zoo zij zich niet aan onze aandacht opdroeg door hetgeen in de vorige zitting, omtrent het stemregt in de Transkei, besproken is, en ongetwijfeld in de aanstaande zitting op nieuw ter spraak zal komen. Wordt de kwestie wat de Transkei betreft naar eisch opgelost, dan zal het niet moeijelijk zijn om tegelijk ook in de Koloniale grensdistricten een wijziging van het stemregt tot stand te brengen die heilzaam werken zal.

In de Transkei heeft men een kleine maar toch reeds zeer toegenomen en nog toenemende Kolonisten-bevolking, een aantal Naturellen die met Europeanen evenzeer zijn gelijk te stellen als b.v. de Maleische bevolking der Kaapstad, en een veel talrijker Naturellen-massa die aan de oude zeden, aan stammenwezen en stameigendom aan den grond, nog geen vaarwel heeft gezegd. Dat die massa niet zonder bezwaar tot het Koloniale stemregt kan worden toegelaten, dat werd zelfs door die Commissie voor de Naturellenzeden niet ontkend wier rapport den grondslag van de Wetten op de Transkei, verleden zitting ingediend, uitmaakte, schoon de Naturellenvrienden er een zeer sterke meerderheid hadden. Het was daarom dat zij het plan opperde om een Naturellenraad te laten kiezen, die de wenschen der Naturellenbevolking aan het Parlement zou te kennen geven, en aan welker kiezing niemand deel zou hebben die als kiezer voor het Parlement was geregistreerd. Dit plan werd door de Regering in hare Wet op de Vertegenwoordiging der Transkei met die wijziging overgenomen dat het beginsel werd vastgesteld dat betaling van hutbelasting en kiezerschap voor den Naturellenraad gepaard zouden gaan. Dat zij die hutbelasting betaalden van het kiezerschap voor het Koloniale Parlement zouden zijn uitgesloten, dat werd wel niet duidelijk te kennen gegeven, maar het lag toch blijkbaar in de bedoeling der Wet, en in beginsel is hier niets tegen te zeggen. Waarom een Naturellenraad, die het regt zal hebben om bij wijze van petitie de wenschen der Naturellen voor het Parlement te brengen? Omdat de Naturellen der Transkei, aan instellingen gehecht die met de Koloniale niet strooken, niet dien regtstreekschen invloed op de zaken der Kolonie behooren te oefenen die aan dat gedeelte der gekleurde bevolking toekomt dat reeds in allen deele bij de Koloniale maatschappij is ingelijfd, al heeft het, zoo als de Maleische bevolking alhier, zijn eigenaardigheden. Wat is het onderscheidingsteeken van die Naturellen die zich nog niet op denzelfden voet als de Kolonisten bevinden? Juist betaling der hutbelasting, als bewijs dat zij stameigendom of quasi-stameigendom aan den grond in plaats van persoonlijken eigendom hebben. In zoo ver is het beginsel der Wet volkomen juist, en zoo wij in weerwil daarvan de Wet niet onvoorwaardelijk goedkeurden, dan was dit omdat zij het niet duidelijk genoeg vaststelde, en een uitleg toeliet waar zij die de Naturellen, of zich zelve als hun aanvoerders, hier baas willen zien tot eigen voordeel gebruik van konden maken.

Nu beweren wij niet dat er tegen het consequent in werking stellen van het beginsel in kwestie geen bezwaar kan geopperd worden. De Fingo's, zeide een der sprekers, zijn gehecht aan het stelsel van stameigendom, en zoo komt het dat zelfs een man als Veldman hutbelasting betaalt. Zal men nu hem en zijns gelijken van het stemregt voor het Koloniale Parlement uitsluiten? Wij erkennen dat er waarheid in dit betoog is; maar wat belet om die Naturellen in de Transkei die hutbelasting betalen, maar in weerwil hiervan een positie innemen die het onbillijk maakt om hun het kiesregt te ontzeggen, onder hooger gestelde voorwaarden tot het Koloniale kiesregt toe te laten dan die thans verkeerdelijk in de eigenlijke Kolonie gelden? Op die wijze zou het kiesregt voor het Parlement een onderscheiding voor Naturellen in de Transkei worden waar zij met reden trotsch op kunnen zijn, en zou er geen gevaar zijn dat zij door hun overwigt bij de stemming het Koloniale element van de daaraan toekomende magt zouden berooven.

Ook tegen dit plan laat zich een bedenking opperen. Waarom, zal men zeggen, moeten de Fingo's aan gene zijde der Kei in een min gunstiger positie met het oog op het Koloniale stemregt gesteld worden dan die in de Kolonie? Waarom zullen zij achterstaan bij de Naturellen van Herschel en bij anderen die, in locaties woonachtig, hutbelasting betalen maar daarom toch zich even goed als kiezers kunnen laten registreren als de rijkste boer? Wij erkennen dat hier moeijelijk iets tegen te zeggen valt. Maar, vragen wij tevens, waar lijkt het naar dat een Naturellenbevolking als die van Herschel zooveel kiezers voor het Koloniale Parlement telt dat zij in het kiesdistrict Aliwal Noord een besliste overmagt kan oefenen? Waar lijkt het naar dat ook in andere Oostelijke districten, zoo als in Victoria Oost, de kandidaten voor het Parlement die de betalers van hutbelasting aan hun kant hebben, zeker zijn van gekozen te worden? Welk een spanning er thans, aan de grenzen, tusschen Kolonisten en Naturellen bestaat, nu desen, door het falen van hun oogst tot hongersnood gebragt, en steeds onwillig om hun ware plaats in de Koloniale maatschappij in te nemen, tot veediefte op groote schaal overslaan, dat verneemt men hier dagelijks; en wat kan men bij aanstaande verkiezingen verwachten, nu er blijkbaar bij de Naturellen aan de grenzen een streven bestaat om er zich meer dan vroeger te laten gelden? Waarom zou men nu, als aan de Transkei een Wet wordt ingevoerd waarbij de betalers van hutbelasting kiezers van een Naturellenraad zijn, met uitsondering van die van hen die het bijzonder ver gebragt en een vrij aanzienlijk vermogen verworven hebben, diezelfde Wet niet ook op de bevolking der Naturellen locaties der grensdistricten toepasselijk maken? Dit is een denkbeeld dat wij ten zeerste aan de aandacht van de Afrikaner Bondstakken zoowel als van die Boerenvereenigingen aanbevelen die niet tot den Bond behooren, maar welker leden toch met die van den Bond in menig opzigt dezelfde belangen hebben. Het in bijzonderheden uit te werken, daarvoor zijn wij te ver van de grenzen verwijderd; maar met het in het algemeen aan de hand te geven gelooven wij voor het oogenblik genoeg gedaan te hebben, en het zal ons zeer aangenaam zijn om de zaak in de vergaderingen en bladen van het Oosten te zien bespreken, of voor correspondentie vandaar over de zaak onze kolommen open te stellen.

EEN AFRIKANER MISHANDELD!

Het is niet onze gewoonte om veel te hechten aan hetgeen van hier en daar getelegrafeerd wordt, behalve voor zoo ver het den geest kenmerkt die aan de plek waar het telegram van daan komt, of onder hen van wie het waarschijnlijk uitgaat, blijkt te heerschen. Men herinnert zich wat er in der tijd verteld werd van een boerenaanval op Vrijburg, die het ontzet van den heer Van Niekerk ten doel heette te hebben. Het eerste wat men toen deed was gemelden heer tusschen soldaten in naar het fort te laten brengen; en werden Afrikaner bladen in den geest van sommige Iersche geschreven, dan hadden zij stellig al het mogelijke politieke kapitaal van deze behandeling van een verdienstelijk man gemaakt, en hartroerende beschrijvingen gegeven van de beleedigingen en bedreigingen waar hij van den kant van een brutale soldatenmenigte aan had blootgestaan. Dat hebben wij en onze Afrikaner tijdgenooten niet gedaan. Wij hebben meêgedeeld wat er verteld werd, en wij hebben er op gewezen dat er in zoo ver grond voor het gerucht van een boerenaanval bestond als werkelijk een Britsch officier gezegd werd een heelen boer gezien te hebben; maar wij hebben onze verbeeldingskracht niet gebezigd om de zaak erger voor te stellen dan zij was. Thans zien wij dat te Mosselbaai een voorlezing over persoonlijke ondervindingen tijdens Sir Charles Warren's togt gehouden is, niet door een vrijwilliger, van wien men het nauwelijks kwalijk zou kunnen nemen als hij, om zijn krijgsbedrijven onder onzen Z. Afrikaanschen Hertog van York wat op te luisteren, nu en dan een klein beetje met spek schoot, maar door een predikant, nl. den Eerw. F. H. Fisher, die de Britsche krijgsmagt in Bechuanaland als kapellaan vergezelde. Hij beschrijft de zoo straks vermelde gebeurtenis als datgene wat, gedurende den veldtogt, het naast bij een gevecht kwam; en uit zijn verhaal, volgens het verslag er van in het Mosselbaaische blad gegeven, blijkt het dat de boer in kwestie, dien de officier aanschouwd had, in waarheid een witte koe was geweest. Maar het verhaal bevat een andere bijzonderheid. Het bevat het berigt dat Van Niekerk, toen men hem naar het fort had gebragt, vernam dat *men hem de bajonetten door het lijf zou jagen bij het eerste schot dat er door een boer zou gevuurd worden*. Wordt zoo iets door een Eerwaarden heer, die op de plek is geweest, in een publieke voordragt verkondigd, dan wagen wij het niet om aan de waarheid van zijn berigt te twijfelen; en is het waar, dan vragen wij of er ooit iets schandelijkers en gemeeners is geschied. Een man die door een vertegenwoordiger van H. M. de Koningin in Bechuanaland, den heer Cecil Rhodes, geprezen wordt als iemand die hem in bezwaarlijke omstandigheden de beste diensten bij het handhaven der orde in het land heeft bewezen, wordt ter zake van een beschuldiging gevangen gezet, zoo ongerijmd dat de Landdrost van Vrijburg hem, zonder bepaald bevel van Sir Charles Warren zou hebben in vrijheid gesteld, en dat, zoodra hij aan de handen van Warren en Mackenzie ontkomen is, de Koloniale overheid hem, wegens gebrek aan eenig bewijs tegen hem, in vrijheid stelt. Terwijl nu die man, als gevangene der Koningin, en dus onder hare hoede, in verzekerde bewaring is, wordt hij niet door Smith, Van Riet, Dekker of ander zulk volk, maar door de mannen die in het fort meester zijn, Britsche militairen, gedreigd dat men hem aan de bajonet zal rijgen zoodra zij die hem verlossen willen een schot lossen! Men zal zeggen dat zulk een handelwijs verwacht kan worden van helden die alarm over een boerenkommando roepen als zij een witte koe zien. Akkoord; maar wat wij niet vergeten kunnen is dat Sir Charles Warren's leger voor Z. Afrika heette gezonden zijn om het aanzien der Britsche Koningin te handhaven of te herstellen; en is dit mogelijk als er zulk volk wordt gezonden om Harer Majesteit's orders uit te voeren?

Wij noemden daar straks Sir Charles Warren *onzen* Hertog van York. Wij gelooven hiermede den man te verongelijken wiens voorbeeld hij navolgde. Diens volk marcheerde een heuvel op en marcheerde hem af. Sir Charles Warren's mannen schieten een koe dood die zij voor een boer aanzien, en zijn, in weerwil van dit heldenfeit, zoo bevreesd voor andere boeren dat zij geheel van sinnen raken, en een man vrij wat meer waard dan één hunner dreigen te vermoorden! Zoo herstelt men, onder Sir Charles Warren's opperbevel, Harer Majesteits aanzien in Z. Afrika! Wij vertrouwen echter dat het, ook vóór zijn komst, vast genoeg was geworteld om de gevolgen van schandalen als het door ons vermelde te weerstaan.

'T EEN EN ANDER.

De Maleijers in Z. Afrika kunnen niet klagen dat zij het slecht hebben. Zij staan, in alle bedrijf waar geld meê gemaakt wordt, met de Europésche en Christelijke Kolonisten-bevolking gelijk, en men laat hun verder hun gang gaan. Wel worden hun huwelijken bij de Koloniale Wet niet als zoodanig erkend, tenzij zij voor een daartoe aangesteld beambte gesloten zijn, en daarbij tevens een ander karakter bekomen dan het huwelijk volgens Mahomedaansch gebruik eigen is; maar van klagten hierover hebben wij nooit vernomen, en wij vermoeden dat als er zaken tusschen Maleijers zijn waar de Koloniale regtsmagt geen kennis van kan nemen, zij door tusschenkomst der priesters worden uitgemaakt. Het zou anders zijn ware het niet dat de Mahomedaansche bevolking der Kaapkolonie, schoon, naar wij meenen, eer toe- dan afnemende, slechts gering is in vergelijking met de Christelijke, en dat, aan den anderen kant, het Islamisme, zoo als het hier bestaat, zekere kracht van weerstand bezit die het invloeden van buiten doet trotseeren. In een land zoo als Java, waar het Islamisme algemeen is, en waar, om het klimaat, aan geen eigenlijke Europésche kolonisatie gedacht kan worden, laten zich in de regtspleging de gebruiken der inlandsche bevolking niet ignoreeren. Aan de Kaap zou, zoo als een kwart eeuw geleden in het *Cape Monthly Magazine* in een goed geschreven en schijnbaar goed geredeneerd stuk betoogd werd, de instelling van een in het oog der landswet geldig Maleisch huwelijk op den duur het Islamisme ondermijnd hebben, zoo dit even weinig kracht tot weerstand had gehad als de heidensche godsdiensten die aan het eind der Oude Geschiedenis en in de Middeneeuwen door den toenemenden invloed van het Christendom werden weggevaagd.

Onze reden om hierop te wijzen staat in verband met zekere zaak door het Magistraatshof te Kokstad uitgewezen, en waarin bij het Hooge Geregtshof een appèl is ingesteld. De Magistraat heeft een Europeaan die zich aan verleiding van een Kaffermeid had schuldig gemaakt, tot een schavergoeding volgens Kaffergebruik veroordeeld. De veroordeelde komt van die uitspraak in hooger beroep, op grond dat de Wet waar hij onder staat een schavergoeding van dien aard niet toelaat. De zaak op zich self kan ons niet schelen. Als iemand Kaffermeiden verleidt, dan hebben wij er niets tegen dat hij dit bedrijf met het verlies van item zooveel beesten boet, zoo als hij volgens de uitspraak van het hoogere Hof ook werkelijk moet doen. Maar met de zaak staat, als met zoo vele andere, een beginsel in verband, en wel geen louter afgetrokken beginsel, waar men over redeneren kan zonder dat men een praktische kwestie aanroert, maar een waarvan het in de Parlementszitting de vraag was, en in de volgende waarschijnlijk de vraag zal zijn, of men het bij een maatregel van wetgeving in praktijk zal brengen.

Het Kafferdom is talrijk, zoo talrijk dat het zich hooren laat dat men in het land waar zij voor's hands de hoofdbevolking van uitmaken, op de onder hen bestaande gebruiken, in plaats van ze te ignoreren als die der Maleijers in de Kaapkolonie, wetten wil gronden. Maar hebben de Kaffersche instellingen de kracht die aan die van den Islam eigen is? Wij twijfelen er aan. Hun godsdienst en hetgeen daarop gegrond is, staat lager dan hetgeen men bij de heidensche volken vond die in oude tijden, dikwijls niet zonder zekeren dwang, het Christendom aannamen. In hun land een Kolonisten bevolking te vestigen die er baas moet worden, dat is volstrekt geen hersenschimmig plan; en nemen zij in de Kolonistenmaatschappij hun ware plaats in, dan moeten de hun eigene zeden van zelf vervallen. Zoo dus hun aantal in het voordeel der wetgeving spreekt door de Commissie voor de Naturellenzeden aanbevolen, dan is er toch veel dat hiertegen opweegt, en dan wordt het zeer de vraag of het niet verstandig is om, zonder op hun gebruiken meer inbreuk te maken dan op die der Maleijers, ze toch even als deze slechts feitelijk te laten bestaan, in plaats van ze bij de Wet te bekrachtigen. Ook deze vraag is de overweging van het publiek in het reeds zeer waardig; en wie den voortgang der kolonisatie voorstaat zal niet ligt tot de overtuiging komen dat wettiging van Kafferhuwelijken zoo als zij thans bestaan, en van andere dergelijke instellingen der Kaffer natie, voordeel kan leveren.

De *P. E. Telegraph* geeft een uitvoerig verslag van een vergadering onlangs gehouden om den heer Arnold White te ontmoeten; en terwijl de meeste sprekers de gewone "clap-trap" lieten hooren die men bij dergelijke vergaderingen te Port Elizabeth verneemt, blijkt het dat de heer White in gematigden zin en met verstand heeft gesproken. Maar wat wil hij? De bevolking dezer Kolonie vermeerderen door Engelschen en Schotten, die willen werken terwijl Kaffers dit niet willen, en die voor minder willen werken dan thans door Kaffers verdiend wordt. Nu gelooven wij niet dat zulk een plan hier ooit slagen zal. Wil men Engelschen en Schotten invoeren om zeker Gouvernementsland in eigendom te bekomen, en daar voor zich akkerbouw te drijven, dan is het de vraag of zij slagen zullen, maar dan is het plan stellig niet in strijd met de positie die het blanke ras hier behoort in te nemen. Blanke boerenarbeiders heeft men hier echter niet noodig, als men met een Naturellen-bevolking gezegend is die men best tegen geringe prijzen aan het werk kan zetten, mits men maar niet met vooroordeelen behebd is die nergens gewoner zijn dan in het Vereenigde Koningrijk.

Gaarne gelooven wij dat de heer Parnell, met van de onafhankelijkheid te gewagen die Ierland in de volgende Parlementszitting zou verkrijgen, niets anders bedoelde dan "home rule," met andere woorden een dergelijke onafhankelijkheid onder de Britsche Kroon als Canada bezit en de Kaapkolonie verlangt. Terwijl intusschen de band die de verschillende deelen des Rijks samenhoudt, volstrekt niet verbroken wordt al zijn de grootere Britsche Koloniën feitelijk vrij, verbeelden wij ons dat als dieselfde vrijheid aan Ierland geschonken wordt, geen gering bezwaar het gevolg zal zijn. Vroegere plannen althans om aan Ierland selfbestuur te geven, zijn niet al te best afgeloopen.

Het verzoek uit Kokstad aan den Gouverneur, in een telegram vermeld is van dien aard dat Z. Exc. volstrekt niet anders kon doen dan het naar zijn Ministers verwijzen. Als intusschen een dergelijk verzoek door een Afrikaner boerenbevolking werd gedaan, dan zou er in de Engelsche bladen der Kolonie een kreet opgaan over onwetende boeren, die geen begrip van constitutioneel regt hebben. Nu het daarentegen van Engelschen te Kokstad uitgaat vindt men het heel natuurlijk, al billijkt men het gedrag van den Gouverneur. Onzes inziens zou er in de geheele zaak door de Oost Griqualanders anders gehandeld zijn zoo er geen Natalsche of Natalschgezinde kooplieden achter zaten; en zulke kooplieden zouden trouwens in den regel niets liever zien dan dat alle Koloniale vrijheden werden omgegooid, als zij deze met "Dutch Boers" deelen moeten.

Opregte Transvaalsche Tabak is verkrijgbaar bij C. de Jongh, Tabakshandelaar No. 5, St. Georgestraat.—Een nieuwe bezending uitmuntende tabak juist ontvangen.—*Adv.*

Strafbare Insolventie.—De zaak van S. J. P. Ras, te Victoria West van deze misdaad beschuldigd, is door den Proc. Generaal naar den Magistraat aldaar terug verwezen.

De heer Laing, M.L.A., kondigt aan de kiezers van F. Beaufort aan dat hij zijn mandaat als Parlementslid denkt neer te leggen; en het F. Beaufortsche blad zegt te gelooven dat zijn reden hiertoe daarin bestaat dat zijn boerenbedrijf bij zijn parlementaire werksaamheden te zeer lijdt.

In de volgende Insolvente Boedels zal morgen, ten 10 ure, ten overstaan van den Meester van het Hooge Geregtshof, vergadering worden gehouden:—J. B. Blake, derde; J. H. Dreijer, Thomas Meadows en Thomas Locke, speciale.

Langalibalele is mooi oud, en wij herinneren ons hoe de heer Saul Solomon in het Parlement zeide dat hij reeds toen druk bezig was een hopelooze idioot te worden; maar dit belet niet dat Mevr. Langalibalele de zooveelste hem verleden week tweelingen heeft geschonken.

Te Wellington is op een openbare vergadering onder voorzitterschap van den heer G. le Roux besloten dat het wenschelijk is om op het dorp een vrijwilligerskorp op te rigten. Van de 40 à 50 aanwezigen teekenden 31 als leden; een Comité van 7 leden werd aangesteld; en daarna verdaagde de vergadering tot 8 dezer.

Grahamstad is erg bang dat Regter Shippard's vertrek naar Bechuanaland en Regter Buchanan's ziekelijke gesteldheid het plan in de hand zullen werken om slechts één Regter op de Bank van het Oostelijke Hof te houden.

Havencommissie.—Op een buitengewone vergadering dezer Commissie, op gisteren, hebben de HH. Searle en Inglesby zitting genomen, en is de heer Burrowes als voorzitter herkozen.

Een hoofdreden om de werkplaatsen van Uitenhage niet weg te nemen is, volgens de *Uitenhage Times*, dat dan een kerk op de vlakte zou gaan die alleen door de spoorweglieden in stand werd gehouden. Maar hebben de spoorweglieden dan een godsdienst op hun eigen houtje?

Een inlijving.—Een Koloniaal blad ziet reeds den tijd naderen dat de Transvaal zal verlangen ingelijfd te worden bij het Britsch Protectoraat in Bechuanaland! Heel mogelijk als de Naturellen in de Transvaal iets hadden in te brengen; maar dat hebben zij gelukkig niet.

Uit Vrijburg wordt gemeld dat Kol. Methuen op weg naar de Kolonie is, dat Kapt. Ingram er met een kompagnie Politie gekomen is, die naar Mafeking moet, en dat Luit. Walker, van Carrington's Politie, Woensdag ll. in het Kamp overleden is.

Tabak.—Een Oudtshoornsche boer geeft in de *Argus* zijn woede lucht tegen den heer Sprigg omdat hij Transvaalschen tabak als onbewerkten onder de shilling belasting laat inkomen, terwijl die tabak bewerkt is en dus met 2sh. per pond moet belast worden.

Vastgoed.—Twee plaatsen in het district Fraserburg, door de HH. Hofmeyr & Zn op last van den Baljuw verkocht, hebben £1,500 opgebragt, en een stuk grond op de Vlakte bij Claremont, met een ijzeren huisje er op, £85. Zandvliet, aan Eerste Rivier, in den insolventen boedel van J. G. Brand, is aan den heer Phil. Faure voor £2,300 verkocht, wat voor een goeden prijs geldt. De HH. J. Mader & Co. bestuurden de verkooping.

Tentoonstelling te P. Elizabeth.—De heer Goodliffe is hier ten behoeve dier Tentoonstelling werkzaam en heeft reeds £35 besteed, maar de hem toegestane som van £100 voor zijn werk was hem niet geworden, en op verzoek van den heer Savage van het P. Elizabeth werkzame Comité, werd Vrijdag op een vergadering van het hier gevestigde Comité de vraag ter spraak gebragt of men niet van het Comité voor de Z. A. Tentoonstelling een bijdrage zou kunnen bekomen. Dit plan werd echter door de vergadering verworpen.

Adelaide ligt ver van Uitenhage, maar het Oostersch hart van de *Recorder* is zoo geschokt van het onregt aan de Oostelijke Provincie door de voorgenomen verplaatsing der Spoorwegwerkplaatsen aangedaan, dat een lang inleidingsartikel, eindigende met een "dood moeten de tyrannen" in een vierregelig versje, er het gevolg van is. Ons Westersch hart zou kalm genoeg blijven als de werkplaatsen aan Zoutrivier niet langer het gezigt op de schilderachtige vlakte aan den mond der rivier belemmerden.

Verdronken.—In den Buffalo Rivier, bij K. W. Town, is het lijk van een ex-schoolmeester uit Aliwal Noord, Dimond genaamd, 63 jaren oud, en in leven niet altijd even nuchter, op een plek gevonden waar niet veel water was maar toch genoeg om krabben gelegenheid te geven om naar den man toe te zwemmen en hem de ooren van het hoofd te vreten. Men had hem kort te voren in de buurt dronken gezien, en men vermoedt dat hij zal gevallen zijn en met zijn hoofd tegen de rotsen gestooten hebben, met het gevolg dat hij bedwelmd werd.

Te K. W. Town is een vergadering gehouden om over den behoeftigen toestand der Naturellen te handelen; en het bleek toen dat Magistraat Dick bij de Naturellen nog weinig teekenen van ingenomenheid met het werk had gevonden, door de Regering ter hand genomen om hun gelegenheid te geven hun kost te verdienen. De lieden van K. W. Town, door wier afdeeling de nieuwe weg der Regering niet loopt, hadden een aantal kleine wegplannetjes waar zij zelve bij zullen profiteeren en die voor de Naturellen ook zoo nuttig zullen zijn.

Het Filosofisch Genootschap heeft Vrijdag een vergadering gehouden, waar de Eerw. Fisk den kop van een zeldzamen Kaapschen visch toonde, nauw verwant van dien welken men in Holland zeeduivel en in Engeland "angler" noemt, en daarbij aanwees hoe goed de kop in kwestie voor het bedrijf van den visch was ingerigt. Ook had hij een slangenvel te kijk, dat een heel eind langer bleek te zijn dan de levende slang, schoon het blijkbaar niet was uitgerekt; en een voordragt werd door den heer Thos. Stewart gehouden over het verweren der rotsen zoo als men dit op het Kaapsche schiereiland waarneemt.

Een lange reis werd onlangs door Dr. Palm, van F. Beaufort, naar een plaats in Winterberg ondernomen om een lijkschouwing te houden in de zaak van een gekleurde vrouw die door haar man was vermoord. Toen hij kwam vond hij de vermoorde springlevend en aan haar gewone werk. Haar man had haar net maar een pak slaag gegeven waar zij een kleine 24 uren door buiten kennis was gebleven. Bij die gelegenheid was haar oor bezeerd, en had dit zooveel bloed verloren dat de menschen meenden dat het uit een scheur in haar hersenpan liep; maar de zaak was eigenlijk niets waard, en docter kon maar naar huis gaan.

Te Oost Londen is een niet onbelangrijke zaak voor het Magistraatshof geweest. Zekere immigranten die landen aan de Gonubie hadden bekomen, maar er geen bezit van hadden genomen, hadden daarentegen land in de buurt dat hun niet toekwam en als meent moest dienen aan Naturellen verhuurd. De boeren uit den omtrek gingen klagen, iemand werd gezonden om naar de zaak te kijken, en het gevolg was dat het vee van een der Naturellen naar het schut werd gebragt. De Naturel bragt een actie in wegens onwettig schutten, maar verloor zijn zaak, en men denkt dat de immigranten in kwestie alle kans loopen om ook hun aanspraak op land te verliezen.

"The Silver King."—Dit stuk, de opvoering waarvan eenige maanden geleden zooveel *furore* maakte, wordt nu aan den schouwburg op speciaal verzoek herhaald en door velen besocht. De opvoering is even puik als te voren en de herhaalde toejuiching van het gehoor levert duidelijk bewijs van voldoening over de wijze waarop het afgespeeld wordt. De buitengewone belangstelling van het gehoor in het stuk schijnt ditmaal grootendeels te moeten worden toegeschreven aan het optreden van Miss Florrie Fiedler als *Cissy Denver*. Het kind telt slechts 8 jaar en de bekwaamheid waarmede zij speelt wekt bij het gehoor groote bewondering. Wij moeten den heer Fiedler gelukwenschen met het succes door zijn dochtertje reeds bij haar debut op het tooneel behaald.

Graaff Reinetsche Afdeelingsraad.—Wij vernemen dat de heer H. L. Momberg van de firma A. P. van der Berg & Co., door de Goede Tempelieren genomineerd is als Kandidaat voor de aanstaande electie van leden voor den Afdeelingsraad. De Afrikaner Bond heeft de heeren C. Smook, C. Liebenberg en Rothman, L.W.V., genomineerd, zoodat er zeven Kandidaten in het veld zijn; want naar wij vernemen zijn de tegenwoordige leden, de heeren Maasdorp, Thornton en Auret ook verzocht om te staan. Kandidaten meer dan genoeg voor de vrije en onafhankelijke kiezers van Graaff-Reinet om hunne stemmen op uit te brengen.—*Graaff-Reinetter*.

Mosselbaai.—De Executeurskamer aldaar wordt geliquideerd, daar zij in de tegenwoordige slechte tijden niet betaalt, en niet alle leden der directie het silveren randje aan de wolk zagen dat door den heer Mudie werd opgemerkt. Aan den Secretaris, den heer Swart wil men de liquidatie laten opdragen, en hem daarvoor, in plaats van drie maanden salaris waar hij aanspraak op heeft, £62 10sh. betalen. De heer Swart zeide hier niet tegen te hebben, mits dien verstande dat als het Hooge Geregtshof hem niet tot liquidateur aanstelde, zijn aanspraak op het salaris der drie maanden herleven zou.

"HOPE'S GREAT HAIR RESTORER" is geheel vrij van alle nadeelige bestanddeelen, welke in vele andere haarmiddelen gevonden worden; kleine kinderen kunnen dit middel dus veilig gebruiken. Dr. C. F. JURITZ & Co., agenten —*Adv.*

CERTIFIKAAT HERDRUKT.—"Bij mijn lang verblijf in Zuid Afrika leed ik hevig aan de heerschende ooginflammatie. Alle middels bleven vruchteloos, totdat ik Dr. Romershausen's Oog-Essens (verkrijgbaar bij Dr. C. F. Juritz & Co.) gebruikte, en nu ben ik volkomen er van genezen, zonder dat er sporen van zwakheid achter gelaten zijn.—Get. C. Hugo Hahn, Zendeling Rijnsch Genootschap."—*Adv.*

UIT MACLEAR, *alias* Gatberg, wordt volgens een P. Elizabethsch blad erg geklaagd over veediefte, en gemeld blad, na eenige bijzonderheden gemeld en onder anderen verklaard te hebben dat er in de buurt geen gebrek heerscht, en dat al het kwaad komt van eenige Naturellen die nabij de boerenplaatsen in het distrikt plek hebben gekregen, leest de Regering de les omdat zij niet meer voor de bescherming van het Gathergsche vee doet, en op gedane klagten antwoordt dat het distrikt even goed beschermd wordt als andere.

DE PELSER ZAAK. — De redacteur van de *Cape Mercury*, die dien gemeenen brief van Ds. Don over Pelser in zijn blad had opgenomen, heeft blijkens een telegram in de *Cape Argus* van gisteren avond zich tot Bestuur der Drukpersvereeniging te Grahamstad gewend, met verzoek om hem een beetje te helpen. Een besluit werd genomen om hem zedelijken en welligt laten geldelijken steun te bezorgen, op grond dat hij door een brief in zijn blad te plaatsen waarin de heer Pelser een "ellendige moordenaar" genoemd werd slechts den wettigen pligt van de vrije drukpers had verrigt. Een fraaije pligt! maar het zal spoedig genoeg zoo ver komen dat geen fatsoenlijk man met die Drukpersvereeniging meer iets te doen wil hebben.

DRANKZAKEN.—De drankzaak van den herbergier van Madeira Hotel, wegens het verkoopen van drank in een danszaal in de buurt, is met zijn veroordeeling tot £15 boete veroordeeld. Het ontbrak niet aan getuigen die geen bedwelmenden drank maar wel gember bier hadden zien verkoopen; maar de Magistraat achtte de zaak bewezen, en beweerde dat danshuizen in het algemeen hem geen inrigtingen van zeer zedelijke strekking toeschenen. Ook een Italiaan die het Blaauwe Anker Hotel aan de Kaapstad houdt, moest £10 betalen, en wel omdat zijn plek de verzamelplaats van zekere gekleurde dames was wier zedelijkheid, volgens de politie, niet boven alle verdenking verheven was. 's Mans verdediger beweerde dat een Italiaan, eerst kort aan de Kaapstad woonachtig, geen zoo scherp oog voor deugden en ondeugden van Kaapsche dames kon hebben had als een diender; maar het hielp niet.

DE WRAAK VAN EEN KLAPLOOPER.—Volgens de *Era* is er op 19 ll. een gruwelijke moord bedreven te Elandsfontein, de plaats van den heer Phil. van der Merwe, Jr. Een Hottentot, Snel Bartman genaamd, had bij een der schaapwachters, Gert Willemse, op de klap geloopen, en daar dezen dit begon te vervelen vertelde bij hem dat bij verstandig zou doen met zijn pad te trekken. Dit vond de klaplooper niet prettig, en uit weerwraak nam hij Gert's geweer, schoot hem er meê dood, en vergastte zich daarna op een schaap dat hij slagtte. Schoon de boeren in de buurt den moordenaar zijn gaan zoeken is hij nog niet gepakt; maar de Magistraat van Richmond heeft een paar fluksche dienders tegen hem uitgezonden; en wij vertrouwen dat men spoedig, met den dichter van den moord van Raamsdonk, zal kunnen melden: de politie kwam onverwaard, en pakte den moordenaar bij zijn staart.

ALIWAL NOORD levert ditmaal een niet onaardige hoeveelheid nieuws. Het voornaamste betreft een jeugdigen Jood, Charles Nathan geheeten, tabaksverkooper van beroep, en tevens, naar het schijnt, wel bekend als een waardig nakomeling van vader Noach. De man werd, door een droogist van zijn kennis, beschuldigd van een plan tot brandstichting, waarbij hij de hulp van een droogist wilde, maar die hulp zou slechts zedelijk zijn, daar hij twee kerels in dienst had genomen die zamen reeds drie branden aan den gang had den gebragt. Zijn doel ging niet vooruit, hij had een afrekening met een broeder, en zoo wel deze zou ligter als de staat van zijn zaken beter worden als zijn winkel afbrandde en hij de assurantiegelden er voor ontving. De zaak was niet al te knap overlegd, maar er waren getuigenissen en aanwijzingen die de beweringen van den droogist tot steun strekten. De stukken zijn naar den Solliciteur Generaal verzonden. Voorts is zekere Reynolds, beschuldigd van een kar met paarden gestolen en daarmede Aliwal verlaten te hebben, te Rouxville opgepakt; en is een Australier van den naam van T. Adams wegens onwettigen geweerverkoop in Basutoland te Herschel voor den Magistraat geweest en naar het Rondgaande Hof wezen.

OUDTSHOORN.—De plaatselijke *Courant* bevat een verslag van de damesschool te Oudtshoorn, waaruit het blijkt dat die school goed beantwoordt, druk bezocht wordt, knappe hulponderwijzeressen en een uitstekende muziek onderwijzeres uit Duitschland heeft, maar sukkelt met hoofdonderwijzeressen, want de eerste die voor goed werd aangesteld was wel knap en ijverig maar haar gezondheid faalde haar; haar opvolgster verrigtte insgelijks haar werk naar eisch maar nam, na nog geen half jaar op de plek te zijn geweest, een beroep naar Riversdale aan; en nu is men bezig met voor haar plaats een behoorlijk persoon te zoeken. "De verkooping te Vinkennestrivier," zegt hetzelfde blad, "in den boedel van wijlen den heer J. H. Schoeman:—Op deze verkooping door de heeren Keyter & Co., ll. Donderdag gehouden, was de opkomst zeer talrijk en de grond, levende have en losse goederen behaalden tamelijk redelijke prijzen. Perceel I, een gedeelte der plaats van Matjesrivier werd op den heer T. D. Botha, L.zoon, voor de som van £805 toegeslagen, en een woonhuis Perceel 26 van Erf No. 183 werd door den heer J. J. Schoeman, J. H.zoon, voor £300 gekocht. Boonen behaalden £1 per mud; koren 17s. do.; tabakbladeren, 3d. per lb.; jonge struisvogels van £3 tot £4; vee, koeijen, kalveren en jonge ossen van £3 tot £4."

REUTER'S TELEGRAMMEN.

ONDERZEESCHE TELEGRAAFDIENST.

IERLAND WORDT ONAFHANKELIJK!

WAT ZEGT HORAK?

Ontvangen en gepubliceerd 30 Aug., 10·30 v.m.

LONDEN, 29 AUG.—De heer Parnell heeft onlangs in een zijner toespraken te kennen gegeven dat hij zeker was om in de volgende zitting voor Ierland onafhankelijkheid te winnen.

DE BRITSCHE TROEPEN UIT ALEXANDRIE TERUG.

EEN GEVECHT IN KILKENNY (NIET VAN KATTEN.)

Ontvangen en gepubliceerd 31 Aug., 2.15 n.m.

LONDEN, 31 AUG. — Ten gevolge van nieuwe bevelen hebben de Britsche troepen Alexandrie verlaten. In Ierland worden weder akker-misdaden gepleegd. Toen het graauw eenige dienders die te Kilkenny lieden van hun plek verwijderden begon te steenigen, deden de dienders een aanval met de bajonet, waarbij niet weinigen van het gepeupel gekwetst werden.

OVERLANDSCHE TELEGRAAFDIENST

KAAPKOLONIE.

EEN MISLUKTE SCHIETPARTIJ.

QUEENSTOWN, 29 AUG.—Op een Kaffer, terwijl hij trachtte te stelen, werd door den heer Callaghan, een boer in de buurt, geschoten, maar de dief ontsnapte.

KOKSTAD EN DE REGERING.

KOKSTAD, 30 AUG.—Een lang telegram aan Z.Exc. den Gouverneur door het Comité voor de Douane alhier gezonden, om de manier uiteen te zetten waarop de Regering tegenover het volk van Griqualand Oost haar woord heeft gehouden, eindigt dus: "Het beroep door ons in de laatste veertien dagen op de Ministers uwer Regering gedaan heeft niets geholpen, daar de Schatmeester Generaal te kennen geeft dat de Regering geen regt heeft om een door het Parlement gemaakte Wet op te heffen; en ons eenig hulpmiddel is dus de bede aan Uwe Exc. om een Commissie van onderzoek aan te stellen, of ons verzoek aan de Rijksregering voor te leggen, met het doel om een onderzoek te laten instellen naar de bestaande betrekkingen van Griqualand Oost en Pondoland met de Kaapsche en Natalsche Regeringen, welke laatste met elkander in strijd schijnen te handelen tot ons groot nadeel, zullende dan, terwijl dit onderzoek geschiedt, door Uwe Exc. de werking der Wet wat Griqualand Oost betreft moeten geschorst worden." Van Z. Exc. is als antwoord ontvangen: "De Gouverneur en Hooge Commissaris heeft een telegram ontvangen, en aan zijne verantwoordelijke Ministers ter overweging gezonden."

WARREN POPULAIR TE BLOEMFONTEIN.

BLOEMFONTEIN, 29 AUG. — Generaal Warren en zijn gevolg zijn heden, geëscorteerd door een Sergeant met artilleristen, en omstreeks dertig burgers onder een Veldkornet van een stad, hier aangekomen. Drie mijlen van de stad werd de Generaal ontmoet door den Gouvernements Secretaris, den Landdrost en den Particulieren Secretaris van den President, en Baljuw Raaff bragt hem in zijn rijtuig de stad binnen. Verscheiden der voornaamste burgers gingen in rijtuigen en karren uit om den Generaal te ontmoeten, die zeer werd toegejuicht. Van het fort werd een saluut afgevuurd. Weder buijig.

HOOG GEREGTSHOF

(Voor de drie Regters)

ZATURDAG, 29 AUGUSTUS 1885.

NAMIDDAGZITTING.

PRITCHARD *tegen* CURATOREN VAN PIENAAR EN EEN ANDER.

Uit het getuigenverhoor in deze zaak bleek het dat Pienaar zaken deed met zekeren Booijsen, die insolvent werd en voor wien hij accommodatie wissels geteekend had; en Pienaar, volgens zijn eigen getuigenis, had toen hij zag dat het noodig voor hem zou zijn om die wissels te betalen, de schuld die hij aan zijn vader had met een verband verzekerd. De Hoofdregter zeide dat, na de Wet van 1884, die bepaalde dat als iemands schulden zes maanden vóór zijn insolventie zijn baten te boven gingen, geen vervreemdingen daarna geldig waren, er geen twijfel aan was of het verband was onwettig. Intusschen was dit niet het eenige, maar bleek het uit de liquidatie rekening dat Pienaar, op het oogenblik dat hij het verband passeerde, £167 minder aan zijn vader schuldig was dan het verband bedroeg, en dat dus de schuld met zoo veel moest verminderd, en het verband onwettig verklaard.

BOEDEL VAN WIJLEN ELLEN FULTON.

Adv. Sampson vroeg, namens executeurs in den boedel, om een verbod aan den weduwnaar van overledene om zeker huis aan de Kaapstad, de eenige bate in den boedel, te verkoopen, zullende die verkoop tot nadeel voor de onmondige kinderen van overledene strekken. Fulton erkende de kinderen niet als de zijne en had ze uit zijn huis verwijderd, en een der executeurs was daarom reeds vroeger aangesteld als curator voor de goederen der kinderen. Een "rule *nisi*" werd gegeven waarbij de weduwnaar werd opgeroepen te bewijzen waarom men hem niet verbieden zou het huis te verkoopen, en het verbod zou reeds nu tijdelijk gelden, mits dien verstande dat applikanten aansprakelijk waren voor onregtmatige schade die Fulton later mogt blijken door hun handelwijs beloopen te hebben.

JOHNSON *tegen* MATINE.

Adv. Innes voor appellant; respondent, een Pondo en voogd der straks te vermelden Emma, niet vertegenwoordigd. De zaak was vrij merkwaardig. Appellant is lid van een handelsfirma te Mount Ayliff, Griqualand Oost, en hij was voor den Magistraat van Kokstad geroepen, ten einde hij bewijzen zou waarom men hem niet zou veroordeelen tot 20 ossen schâvergoeding voor het verleiden van Emma, de dochter van zekeren Madadosa, welke waarde door die verleiding gedaald was. De Magistraat had den eisch, maar slechts ten bedrage van twaalf ossen, toegewezen, maar appellant beweerde dat die uitspraak onjuist was. Vooreerst kende de Wet geen eisch om vergoeding voor verleiding aan iemand anders dan de verleide zelve, terwijl in deze zaak de voogd vergoeding voor zich, en wegens de vermindering van de waarde van zijn dochter als eigendom, verzocht. Ten tweede had men, in dergelijke zaken, bij de hier heerschende Wet slechts tweeërlei acties tot vergoeding, een wegens verleiding en een wegens uitgaven voor de kraamkamer. Verleiding had slechts plaats met betrekking tot een maagd, en dat was Emma niet toen zij verleid heette te zijn; van de kraamkamer kon geen spraak zijn omdat Emma niet in de kraam was gekomen. Uitspraak uitgesteld, en Hof verdaagd tot Maandag.

MAANDAG, 31 AUGUSTUS.

JOHNSON *tegen* MATINE.

In deze zaak had de Magistraat, zeide de Hoofdregter, vrij wel naar billijkheid uitspraak gedaan, schoon niet op behoorlijke gronden. De uitspraak was namelijk onder de Naturellenwet geschied, en dit kon niet als een der partijen een Europeaan was. Wat intusschen de zaak betrof had Johnson wel degelijk bij Emma een kind verwekt, en zelfs beloofd voor het onderhoud zes beesten te geven. Twaalf beesten waren echter hiervoor niet te veel, en het eenige wat in de uitspraak van den Magistraat veranderd moest worden was dat de beesten of hun waarde uitsluitend ten behoeve van het kind moesten gebezigd worden.

PROVISIONELE VONNISSEN.

Reinhardi (Worcester Commercial Bank) *vs.* Weduwe de Vos, op een promesse voor £1,000 door haar geendosseerd. Z. A. Leening en Verband Agentuur *vs.* Theron, op een verband voor £1,500 met rente. Haupt *vs.* John Rowe, £1,200 met rente, op een verband. Haus *vs.* L. Esselin, £800 op een verband. Doveton *vs.* Jackson, £45, balans op een verkoop van een huis. Principale som betaald sedert instelling der actie. Uitspraak voor rente en kosten.

DU TOIT *tegen* DU TOIT.

Een zaak van echtscheiding wegens echtbreuk der vrouw, te Wellington, waar zij werkelijk bleek tijdens afwezigheid van haar man moeder van twee onechte kinderen te zijn geworden. Toegestaan.

PRAKTIJK.

G. J. Taylor, van Cathcart, kreeg verlof zich te Queenstown voor procureur te laten examineren.

REHABILITATIES.

Adv. Maskew vroeg om rehabilitatie van J. Barlow, vroeger van de "Thatched Tavern" die hij verlaten had op een oogenblik dat de zaken er slecht stonden,—want er heerschten pokken en men was te bang om te drinken,—en dat hij tevens zelf meer geestrijk vocht absorbeerde dan voor hem raadzaam was. Het bleek dat de onbetaalde schuld van geen groot belang was, maar dat hij in een dronken bui de Kolonie verlaten had net toen hij insolvent ging, en dat hij dus geen vergaderingen van schuldeischers had bijgewoond. Het Hof stond zijn verzoek niet toe, maar zeide dat hij over een jaar terug kon komen. Samuel Dick werd daarentegen gerehabiliteerd.

BOEDEL VAN W. H. OLIVIER.

Dit was een zaak uit Oudtshoorn, waarin een "rule *nisi*" werd gegeven, de curatoren in de boedel oproepende, om redenen te geven waarom zij in den boedel geen kwitantie zouden afgeven, en waarom zij de kosten van dit aansoek niet zouden betalen.

BOEDEL VAN J. F. EN A. C. STANDFORD.

In dezen boedel diende adv. Sampson een verzoek namens den heer Pillans in om op een levenspolis zoo veel op te nemen dat de assurantie voor twee jaren kon betalen, want de heer Standford kon, als insolvent, niet betalen. Toegestaan.

FERREIRA *tegen* FORSAITH.

Op voorstel van adv. Sampson werd een "rule *nisi*" gegeven, dat de huurders van zeker stuk grond zouden toonen waarom de overdragt niet zou vernietigd worden.

EXECUTEURSKAMER *tegen* DE MONTMORT.

Adv. Maasdorp voor eischers; advv. Leonard en Juta voor verweerderes. In deze zaak—waar de Hoofdregter zich buiten hield,—was de eisch om naar den Geheimen Raad te mogen appelleren van een uitspraak waarbij Mevr. De Montmort regt kreeg om het goed Mariedahl over te nemen als een deel der haar verschuldigde som uit den boedel van Letterstedt. Hier was de executeurskamer tegen, op grond dat het goed een deel uitmaakte van de goederen waar de erven in het algemeen regt op hadden, en dat de Kamer door de erven kon vervolgd worden als dit goed aan Mevr. De Montmort was overgedragen. Adv. Leonard beweerde dat de Kamer met de zaak, waarin zij geen partij was geweest, niets te maken had, maar Regters Dwyer en Smith bleken het hiermede niet eens te zijn, en te meenen dat de Executeurskamer er in kon loopen als de erven haar later een proces aandeden. Het appèl werd dus toegestaan, schoon het de geheele zaak weder twijfelachtig maken en het, volgens Regter Dwyer, de vraag maken zoude hoelang er nog iets zou overblijven waar men over procederen kon.

CURATOR VAN RUPERTI *tegen* DUCKITT.

Advv. Leonard en Vintcent voor eischers; adv. Schreiner en Joubert voor verweerders. Deze zaak betrof een eisch van teruggaven van £226, aan Miss E. Duckitt, insolvent's schoonzuster, uitbetaald toen de insolventie reeds aanstaande was. Terwijl deze zaak in behandeling was scheidde men om tiffin te nemen.

HOWARD *tegen* ARBUTHNOT.

Adv. Innes diende een verzoek in van C. Howard, van Beaufort West, die aldaar met zekeren Jones een hotel gehouden en later het in zijn geheel overgenomen had, zijnde er, volgens Jones, buiten verbanden, slechts £16 schuld op. Later was het gebleken dat Majoor Arbuthnot een aanspraak van £1,974 op de zaak maakte, en nu wilde eischer dat de Majoor gedwongen zou zijn om binnen een bepaalden tijd zijn aanspraak in te dienen, of anders zijn regt te verliezen. Dit werd door den Hoofdregter een ongehoorde zaak geacht, en het verzoek werd van de hand gewezen.

ORANJE VRIJSTAAT.

Politiek nieuws vandaar is er niet, maar het blijkt dat het er in het land niet al te pleizierig uitziet. Het veld is zoo droog dat er geen kwestie van vrachtrijderij is. Daar de lammertijd begonnen is, en de ooijen geen groenvoer hebben om melk van te krijgen, weten de boeren niet wat zij doen zullen, en velen trekken naar het Veroverd Grondgebied, waar het gras gaauwer opschiedt. Vreemd is het intusschen dat de schapen die ter markt gebragt worden vrij vet zijn, schoon geen mensch begrijpt wat zij te vreten krijgen. Uit Ventersburg wordt iedereen gezegd weg te trekken, op een drie families na die niet weten waarheen te gaan. En toch gaan oesters—waar zij vandaan komen wordt niet gemeld—te Jagersfontein en Fauresmith nog voor 3 à 4s. het dozijn!

Generaal Warren zal bij President Brand logeren, en in den Gemeenteraad van Bloemfontein is voorgesteld om hem een adres aan te bieden, maar het verzet van twee leden belette dit. Intusschen zal er een lunch, een danspartij enz. voor hem gegeven worden. Zoo stom is men aan de Kaapstad toch niet!

De beschuldigden Weil, Big Mick en Mays hebben te vergeefs bij het Hooge Geregtshof om verlaging van den hun opgelegden borgtogt gevraagd, maar die van Jacobs is van £1,500 tot £500 verminderd. Scotty Smith en Leigh lieten door hun avokaat verschillende redenen voor het Hof brengen om hun veroordeeling te vernietigen, als daar zijn dat zij hun bekentenissen hadden afgelegd ten gevolge van Weil's verkeerde voorstellingen, dat bij het voorlezen van andere stukken zekere namen die men had moeten lezen door A, B enz. vervangen waren, dat Hoofdregter Reitz de jury over zeker punt verkeerd had ingelicht enz. Toen deze zaak voorkwam nam de Hoofdregter geen zitting op de bank, maar de beide andere Regters gaven hun redenen op waarom zij in geen revisie van het vonnis konden treden, zoodat de beide heeren hun talenten aan de verbetering der Vrijstaatsche wegen moeten wijden. Drie dieven, onlangs uit Fauresmith ontsnapt, zijn weder opgepakt.

Te Bloemfontein wordt thans gedurig aan honden en varkens vergif toegediend; en een mijnheer die zijn hierdoor zieltogenden hond een vomitief wilde ingeven, en een beet in zijn vinger van hem kreeg, ligt hier erg ziek aan.

Uit Ladybrand schrijft "grensbewoner" het volgende aan de *Express*: "Eenige dagen geleden kocht ik twee vrachten graan in Basutoland en zond mijn wagens om het af te halen, doch die werden bij de terugkeer door Barend Letsea gestopt. Nadat hij de wagens drie dagen had opgehouden kreeg ik het te weten en ging dadelijk naar hem toe. Na hem te hebben gevraagd wat zijne bedoeling was gaf hij te kennen dat ik hem £6 voor tol moest betalen. Ik zeide dat dit te veel en buitendien eene onbeschaamde eisch was. Hij wees mij toen op de artillerie en zeide dat bij mij zulks deed betalen op grond, dat, als de artillerie op een van zijne Kaffers afkwam die geen pas hebben, dan worden zij dadelijk gevangen genomen en paard, zadel en toom in het schut geplaatst, en beschouwde dat *hij* veel beleefder met *mij* handelde; maar, zeide hij, indien ik het goedkooper dacht, wilde hij 240 patronen in plaats nemen. Ongelukkig had ik geen patronen bij mij en was verpligt de £6 te betalen of 6 zakken graan. Ik denk, dat, als Barend nuchter ware geweest ik beter zou zijn afgekomen. Maar waar is nu de heer Clarke?" Na nog iets anders, wat voor ingewijden minder verstaanbaar is, en een licentie geschiedenis verteld te hebben, gaat hij dus voort: "Maar dit alles is nog niets in vergelijking met wat op den 16den dezer gebeurde aan Leeuwrivier, in dezen Staat, door 3 Kaffers van het opperhoofd Mofela, Basutoland. Zij hadden nl. orders van hun hoofd om een kleed te halen bij de vrouw van een zekere Kopes, en ingeval zij mogt weigeren het af te geven zonder betaling, Kopes zelf te brengen. Toen hij weigerde om te gaan gebruikten zij geweld; gelukkig krijgt Kopes een revolver in handen, zoo lieten zij hem staan, maar gebruikten evenwel hun eigen regt en namen een paard van Kapes' schoonvader en gingen er mede naar Basutoland. Denzelfden avond ging de schoonvader van Kopes naar den heer Diedericks om de zaak aan te klagen; deze verwijst hem naar de artillerie. De volgende dag kwam Mafela met 30 van zijn manschappen om het paard terug te geven, hetwelk Kopes, op raad van de artillerie, weigerde te ontvangen. Mafela ging toen naar Diedericks, die hem verzocht den volgenden dag bij Kopes te zijn, om daar de zaak te onderzoeken. Het spijt mij dat ik zelf daar niet bij tegenwoordig was, maar het is mij verteld dat de heer Diedericks niemand wilde toen hij de zaak onderzocht.

WILT GIJ ZEKER ZIJN dat gij de echte Halsche en Hollandsche Medicijnen krijgt, zendt dan direkt naar Dr. C. F. Juritz & Co., Kaapstad, want sommigen in de Oostelijke Provincie hebben niet geschroomd den naam van *Juritz* op hunne eigene preparaties te plaatsen.—*Adv.*

DOOR EEN PAAR MAANDEN trouw gebruik van *Hope's Haar-groei-middel*, kan zelfs de ongeloovigste zich overtuigen van deszelfs wonderbaar effect. Ten hoogste aanbevolen door Dr. C. F. JURITZ & Co., agenten.—*Adv.*

CORRESPONDENTIE

[WIJ STELLEN ONS NIET VERANTWOORDELIJK VOOR DE GEVOELENS ONZER CORRESPONDENTEN. INGEZONDEN STUKKEN KUNNEN NIET TERUGGEZONDEN WORDEN.—RED.]

DE SCHOOL VOOR *KLEINE JONGENS* TE STELLENBOSCH.

Stellenbosch, 28 Augustus 1885.

Aan den Redakteur.

Mijnheer,—"Vader van Kinderen" in uw blad van heden morgen spreekt in de volgende bewoordingen over de Elementaire School voor kleine jongens in verband met ons Gymnasium: "Begrijp eens, als eene jonge dame (op wier capaciteiten als onderwijzeres ik niets te zeggen heb) een getal van dertig jongens, tusschen de zes en twaalf jaren oud moet leeren en regeren, *wat daarvan worden kan en moet.*"

Ik zal door uittreksels uit de Rapporten van de School Inspectoren, de heeren Brady en Rowan, aantoonen *wat er van geworden is.*

De heer Brady rapporteerde aan het Parlement in het jaar 1881:—

"De schoolkamers zijn ruim, luchtig, en wel voorzien van goede, nieuwe meubelen, borden, kaarten, enz.

"Er zijn 42 jongens op de boeken, waarvan 38 onder mijne inspectie kwamen. *De antwoorden der kinderen waren, over het geheel genomen, zeer bevredigend, vooral in het dictaat, het schrijven, aardrijkskunde en rekenkunde.*"

In Julij 1885 rapporteerde de heer Rowan aan Dr. Dale:—

"ORDE, TUCHT EN VERDEELING DER KLASSEN GOED, *werk, over het geheel, goed gedaan: rekenkunde accuraat, het dictaat en beschrijvende aardrijkskunde zeer aan te bevelen.*"

Ik heb de eer te zijn,

J. I. MARAIS,

President van den Raad van het College en de School.

[Bovenstaande reeds vroeger in het *Volksblad* verschenen brief is op speciaal verzoek door ons overgenomen.—RED. *Z. A.*]

HET RHIJNSCHE INSTITUUT EN DE BLOEMHOF SCHOOL TE STELLENBOSCH.

Aan den Redakteur.

Mijnheer,—Ik was zeer verheugd toen ik den brief van "Vrede" las, die in uw nommer van den 27sten verscheen, want het is toch zeker veel beter vrede te hebben dan oorlog. Maar waarom moet het schrijven dan zu, dat de Rhijnsche kliek het hunne te zeggen gehad hebben, gestaakt worden, en waarom waren ze zoo opvliegend tegen "Stellenbosscher", toen hij op een zoo bezadigden toon geschreven had? Hij heeft toch niets kwaads gezegd, niets anders dan wat door Professor Hofmeyr gezegd en gevraagd is aan den Eerw. Kröhlein, op den dag der feestviering van het Rhijnsche Instituut. Eenvoudig net om deze reden? Omdat de Bloemhof school veld wint. (Als een handelaar ziet dat een ander die lang na hem begonnen is, rijk wordt, en meer verkoopt dan hij, dan wordt hij natuurlijk verbitterd tegen hem). Bloemhof wordt al meer en meer uitgebreid, en ik twijfel niet of binnen een tien jaren-tijd zal Bloemhof aan het hoofd staan in deze plaats, en wie weet misschien nog eerder.

Ik zie ook in een der brieven van den 22sten die geschreven werd tegen "Stellenbosscher", dat gezegd wordt, dat het Rhijnsche Instituut geen Gouvernements grant heeft, wat zoo veel wil zeggen als het kan op zijn eigen beenen staan. Mooi zoo, en geheel makkelijk om te verstaan. Bloemhof heeft wel een Gouvernements grant, maar waarom, en wat doet het er mede?

Dat zal ik uw zeggen lieve vrienden:—De arme kinderen, wier ouders te arm zijn om schoolgeld te betalen worden er van geleerd. Als Bloemhof hetzelfde wil doen als het Rhijnsche Instituut, dan kan het even gemakkelijk als het Rhijnsche zonder Gouvernements grant klaar komen; maar dat wil en zal het niet, want het wil een even degelijke opvoeding aan de armen als aan de rijken geven. Bloemhof heeft veel goed gedaan in zijn korten tijd van bestaan. Ik zal u één voorbeeld noemen. Een paar jaar geleden was er een zeer wel gesteld man in dit dorp, tot de N. G. Kerk behoorende. Hij had twee of drie dochters in het Rhijnsche Instituut school gaande, en na een geruimen tijd daar school gegaan te hebben, kwam er plotseling een verandering in 's mans zaken, en hij werd zoo arm dat hij niet langer schoolgeld kon betalen. En wat was het gevolg? Het instituut zond zijn kinderen naar huis, omdat het ze niet voor niets kon leeren. Toen gingen zij naar Bloemhof, dat ze dan ook in de school opnam, en ze een degelijke educatie gaf. Een er van heeft nu haar elementair examen afgelegd, en de andere is nog gratis op school. Nu vraag ik aan ieder verstandig lid der N. G. Kerk: welke school behoort gij te ondersteunen? Is het niet Bloemhof? voorzeker; maar buiten dit alles, dag ik eenige meisjesschool uit, een beter educatie te geven dan Bloemhof.

Ik ben, enz.,

VOOR KERK EN VOLK.

Produktenmarkt te Port Elizabeth.

WOL.—De aankomsten van wol zijn niet groot, maar daar er weinig uit de hand wordt verkocht komt er heel wat ter markt. Laatstleden Donderdag werden er 244 balen aangeboden, maar slechts 115 verkocht. Het bieden was zeer zwak, vooral voor gereinigde. Vier balen van de Dispatch Werken bragten 1s. 1½d. per lb. op terwijl een bod van evenveel voor een ander partijtje van de hand gewezen werd. Eenige andere partijtjes gingen van de hand tegen van 9½d. tot 11½d. Zes balen ordinaire vette haalden 4½d. en 9 dito 4½d. per lb. de rest werd verkocht voor van 2d. tot 4½d. per lb.

ANGORAHAAR.—De markt blijft goed van dit artikel voorzien, en Donderdag werden er 81 balen en 41 zakken aangeboden en van deze hoeveelheid werden slechts 4 balen ingehouden. De prijzen waren echter zeer laag. De voorraad bestond meerendeels uit kort, gemengd en inferieur haar. Het grootste partijtje, bestaande uit 9 balen goed uitgegroeid, maar gemengd haar werd verkocht tegen 10½d. per lb. Twee kleine partijtjes bragten 10½d. en eenige andere partijtjes 9½d., 9½d., 9d. en mindere prijzen per lb. op.

STRUISVEDEREN.—Er was van dit artikel een ordentelijk goede vertooning: prijzen geheel onveranderd. Zie prijslijst:—

MAANDAG, DINGSDAG en WOENSDAG, 24, 25 en 26 Augustus 1885.

(PRIJZEN PER LB.)

WITTE primas (sup) ..	£10	10	0	tot £13	10	0
" ordin. tot goede	8	0	0	tot 11	0	0
" eerste	6	0	0	tot 8	0	0
" tweede	2	0	0	tot 5	0	0
" getopte	5	0	0	tot 8	0	0
" fancy en gevlekte	5	0	0	tot 8	5	0
WIJFJES, lichte	4	10	0	tot 6	0	0
" donkere	4	0	0	tot 6	0	0
STAART witte	3	0	0	tot 4	0	0
" gekleurde ..	2	0	0	tot 2	10	0
" donkere	1	5	0	tot 1	10	0
ZWARTE: lange	3	0	0	tot 4	0	0
" middelmatige	2	0	0	tot 3	0	0
" korte	0	10	0	tot 1	10	0
VALE: lange	2	10	0	tot 3	0	0
" middelmatige	2	0	0	tot 3	0	0
" korte	0	10	0	tot 1	10	0
VAN JONGE VOGELS, witte	2	0	0	tot 3	0	0
" lichte	2	0	0	tot 2	5	0
" donkere	1	0	0	tot 1	10	0
" kuikens	0	2	0	tot 1	7	0

VEE STELEN IN HET COLESBERGSCHE.—Op Maandag l.l. werd een telegram ontvangen van den heer Thackwray, Inspecteur van de Cradocksche Afdeelings Politie, meldende dat hij er in geslaagd was om zekere drie Kaffers te doen vangen met 161 beesten en 17 paarden in hun bezit. De geheele lot vee blijkt uit de Hantam gestolen te zijn, zijnde de heeren Van Zijl van Klipfontein de eigenaars van een groot getal van de beesten. Op Dingsdag kwamen de prisoniers per trein aan en denzelfden achter middag werden zij voor den Resident Magistraat gebragt. Zij bekenden ten volle dat ze schuldig waren, maar verklaarden dat zij gehuurd werden door zekere blanken om vee te stelen en dat zij op weg waren om hun buit bij hen af te leveren toen zij gevangen werden genomen.—*Colesberg Advertiser.*

HET DEBAT OVER DE SCHOOL KWESTIE.

(P. D. Advertentieblad.)

Een debat over de schoolkwestie vond plaats op Woensdag, 26 Augustus, des namiddags ten 3 ure, in de publieke school te Klein Drakenstein tusschen Ds. S. J. du Toit, Sup. van Onderwijs in de Z. A. Republiek, en den heer Louw, Hoofdonderwijzer dier school.

Reeds lang voor den bepaalden tijd was het ruim en zeer net ingerigte schoolgebouw gevuld met belangstellende dames en heeren, uit de Paarl zoowel als uit den omtrek.

De Eerw. Steph. du Plessis werd met overleg der beide disputerende partijen versocht den Voorzittersstoel in te nemen, en aan wien vooral werd opgedragen te zorgen dat de bepaalde tijd, aan elken spreker toegestaan, niet overschreden werd.

De Voorzitter versocht daarop den heer Louw, de verrigtingen met gebed te openen.

Ds. du Toit maakte aan de vergadering duidelijk dat het houden van een debat over een bepaald onderwerp niet nieuw was. Tijdens de Kerkhervorming werd dit middel te baat genomen om de zaak der Hervorming te bespreken, en wij lazen ook dat er nog onlangs in Londen zulk een debat is gevoerd tusschen de heeren Dr. Cumming en Adv. Frensch, over het verschil tusschen de Roomsche en Protestantsche Kerken.

De aanleiding tot dit dispuut vindt zijn oorsprong in een gesprek tusschen den heer Louw en mij, over het tegenwoordige schoolsysteem in deze Kolonie, en ik werd door den heer Louw uitgedaagd om in een publiek debat mijne meening op dit punt te bewijzen en hij zou dan ook van het tegendeel zijne bewijzen leveren.

Wij hebben alzoo besloten zulks op eene vriendschappelijke wijze te doen. Wij zullen hier niet beslissen, maar slechts de zaak bespreken, en een ieder van de hoorders zal dan voor zich zelven eene opinie kunnen vormen. Het publiek werd echter vriendelijk verzocht geene bewijzen van instemming of afkeuring te laten blijken gedurende het debat.

De heer Louw seide dat het blijkt dat er een verschil ontstaan is over het onderwerp van debat, daar het niet zijn doel was om over het geheele tegenwoordige school-systeem te spreken, maar slechts om te bewijzen dat de tegenwoordige publieke Gouvernementsscholen wel degelijk Christelijke Scholen kunnen genoemd worden. Daarom zou hij bewijzen dat de *Godsdienst* NIET *van de publieke school verbannen is*, en verzocht hij Ds. du Toit dit te bestrijden.

Daar zijn menschen, zoo vervolgde hij, die denken dat de Godsdienst van de publieke scholen verbannen is, en dat, als men daar Godsdienst onderwijst, men dan ook het Gouvernement besteelt. Zulks verwekt wantrouwen, en doet den onderwijzer daaronder zuchten. Ik ga echter thans over om te trachten de ongegrondheid van deze beweringen te bewijzen, en dat er volstrekt geen oorzaak daartoe bestaat. Ik beroep mij op een brief, door Dr. Dale geschreven aan Ds. Moorrees, van Richmond, in antwoord op eene vraag van den Ring, en welke verschenen is in de *Christen* van 29 Junij 1883. Hij luidt als volgt:—

"Mijnheer,—Ik heb de eer te erkennen den uwen, d.d. 1 Mei, over de volgende onderwerpen: 1). Om het onderwijzen van de kinderen onzer landelijke bevolking, die niet in staat zijn gebruik te maken van de publieke scholen, of distrikt kostscholen, aan te moedigen; en 2). Om vergunning te verleenen dat Godsdienstonderwijs in de gewone schooluren gegeven worde.

"Men schijnt te denken dat dit departement onverschillig of vijandig is tegenover Godsdienstonderwijs, terwijl de bepalingen enkel beteekenen dat dit departement zich niet inlaat met de vrijheid van besturen, om voor zoodanig onderwijs voorziening te maken, dan slechts in zooverre als het de vrijheid des gewetens beschermt, door te bepalen dat geene leerlingen gedwongen zullen worden het Godsdienst-onderwijs bij te wonen, zonder toestemming hunner ouders of voogden.

"Ik zie geene objectie tegen het aannemen van de 'Conscience Clause', die nu in Engeland en Schotland van kracht is:

"'De tijd, of tijden, waarin eenig Godsdienstig gebruik zal worden uitgeoefend, of onderwijs in Godsdienstige onderwerpen zal gegeven worden, bij eenige samenkomst der school, zal zijn òf bij het begin, òf aan het einde van zoodanige samenkomst, en zal worden ingevuld in een tijdtafel, te worden goedgekeurd door het Departement van Onderwijs, en zal voortdurend aangeplakt zijn op eene zigtbare plaats, in iedere schoolkamer; en eenige leerling kan door zijne ouders van zoodanig gebruik of onderwijs worden terug gehouden, zonder eenige van de andere voorregten der school te verbeuren.'

"Dan konden de schooluren bepaald worden als niet minder dan drie uren in den voormiddag en twee uren in den namiddag."

L. DALE,

Sup.-Gen. van Onderwijs.

Hier wordt dus duidelijk verklaard dat Godsdienst-onderwijs niet door het Departement van Onderwijs verboden is. Immers, de keuze van een onderwijzer ligt niet bij Dr. Dale, nog bij den Eersten Minister van ons land, maar bij de leden der Schoolcommissie, en dezen worden weder gekozen door personen die belang hebben bij de school. Is nu de gekozen onderwijzer een Godsdienstig man, een waar Christen, dan zal hij de geheele school met die edele lucht dooradem en, gedurende al de schooluren; en hoe kan men dan zeggen dat de Godsdienst van de school verbannen is? Het berust dus geheel en al bij de Schoolcommissie, hoedanig de geest der school zijn zal.

Maar nu aangaande het *Godsdienst onderwijs*. Wij weten dat er vele sekten in de wereld zijn, en elk dezer denkt dat zij gelijk heeft; en om nu het proselieten maken te voorkomen, en vrijheid van geweten te waarborgen, is er eene bepaling in de schedule die aldus luidt:—

"De Bestuurders der school mogen voorziening maken voor het Godsdienst-onderwijs der leerlingen, op eenen door hen voor dat doel vastgestelden tijd boven de gewone schooluren, maar geen leerlingen zijn verpligt die lessen in Godsdienst-onderwijs bij te wonen zonder toestemming hunner ouders of voogden."

En deze bepaling is allezins billijk. Op dien bepaalden tijd kunnen de leerlingen worden onderwezen in *Hellebroek* of *Kort Begrip*, naar verkiezing, maar met toestemming hunner ouders of voogden, want wij hebben geen regt om in te treden tusschen het geweten van den mensch en zijnen God.

Maar nu wordt er gezegd, er moet geen vastgestelden tijd wezen, gedurende al de schooluren moet men daartoe het regt hebben. Heeft alles dan niet een bestemden tijd? Is er niet een bestemden tijd in het huisgezin? Heeft God niet een bestemden tijd besteld, toen Hij zeide, zes dagen zult gij arbeiden en den zevenden dag zult gij heiligen? Ja, zelfs de tijd vastgesteld, waarop Hij de wereld oordeelen zal? Hieruit blijkt het ten duidelijkste dat het Godsdienstig onderwijs ook op eenen vastgestelden tijd behoort gegeven te worden. Met de grootste vrijmoedigheid kan ik zeggen, dat er niemand in de vergadering is, die grooter begeerte heeft Gods Woord te eeren en den naam van Jezus te verhoogen door de godsdienst te onderwijzen dan ik. De Bijbel ligt op de tafel in de school en de schedule verhindert dat niet. Ik heb het volste regt om het vloeken en liegen in mijne school te verbieden. De publieke school staat onder het toesigt van het Parlement. Het Parlement bestaat uit mannen die gekozen zijn uit het volk, en alzoo mag de publieke school met regt genoemd worden de volksschool. Daarom hebben vele vromen geen bezwaar hunne kinderen naar de publieke school te zenden. De Godsdienst en het Godsdienst onderwijs zijn niet verbannen. Dit bewijzen de leerboeken die in de school gebruikt worden en eerst aan de goedkeuring van het Dept. van Onderwijs moeten worden voorgelegd, zooals daar zijn: De Bijbelsche geschiedenis van V. d. Berg, Het Volksleesboek, The South African Reader, Dutch lesson book, door Dr. Dale, Engelsche geschiedenis en copy books. En behalve dit is de onderwijzer verpligt jaarlijks eene opgaaf te doen van het getal leerlingen, die onderwijs in de Heilige Schrift ontvangen. Uit deze aangevoerde feiten is het dus duidelijk bewezen dat het eene ongerijmdheid is om bang te wezen zijne kinderen te laten onderwijzen in eene publieke door den Staat ondersteunde school. Men vraagt wel, als Dr. Dale of de heer Rowan daar niet meer zijn, hoe zal het dan gaan? Maar zij, die alzoo spreken, moet ik op mijn beurt weder vragen: hebt gij geen geloof? Bidt gij voor uwe scholen? En hiermede achtte spreker het duidelijk bewezen te hebben dat de publieke school nog eene godsdienstige en christelijke is.

Ds. S. J. du Toit het woord nemende zeide: dat hij verstaan had dat er over het geheele systeem zou worden gesproken, en voornamelijk over het stelsel wat betrekking heeft op de vrije scholen, maar hoe dit zij, hij heeft geen bezwaar den heer Louw op zijne argumenten te volgen. Er is godsdienst op de scholen, *ondanks* de wet. De heer Louw heeft een brief uit de *Christen*, geschreven door Dr. Dale aan Ds. Moorrees, voorgelezen, waaruit het zou moeten blijken dat godsdienst op de publieke scholen niet verboden is. Het is moeijelijk een gevoelen uit te spreken als men niet weet wat en hoedanig de vraag gesteld was toen Dr. Dale dat antwoord gaf, maar ik heb ook een schrijven van hetzelfde Dept. gezonden aan de schooldirectie te Daljosaphat, en wat een zeer duidelijk antwoord geeft op de vraag: wat zegt de wet? zij luidt als volgt:—

Kantoor van den Sup.-Gen. van Opvoeding.

1 Februarij, 1876.

Mijnheer,—Ik ben gelast te zeggen, dat Sectie 7 duidelijk voorziening maakt, dat de bestuurders schikkingen mogen maken voor het godsdienstig onderwijs op een uur voor dat doel afgesonderd, als bijvoegsel tot de gewone schooluren. De zuivere gevolgtrekking is dat gedurende de gewone schooluren geen godsdienstig onderwijs kan gegeven worden.

Ofschoon al de kinderen op een zekeren tijd tot ééne sekte behooren, kan het te eeniger tijd gebeuren dat kinderen van eene andere sekte sou len begeeren van de school gebruik te maken.

Ik heb de eer te zijn,

Mijnheer,

Uw gehoorzame dienaar,

(Get.) GEO. MACONACHIE, Secretaris.

Het is opmerkelijk dat uit de beide voorgelezen brieven te bespeuren is dat er een verschil bestaat tusschen de opinie van 1883 en 1876. Wij moeten echter vragen: Hangt het wel van Dr. Dale, zijn toepassing of uitlegging af, hoe de wet verstaan moet worden? Hebben wij niet slechts te vragen wat zegt de wet?

Daar is aangevoerd dat als de onderwijzer een christen, en Christus in hem is, er geen gevaar bestaat dat het godsdienstig onderwijs zal verwaarloosd worden. Dit is regt in zoo ver als het hem door het schoolbestuur niet verboden wordt het godsdienstig onderwijs te geven, nogthans is het *ondanks* de wet.

Maar volgens deze redenering zou men ook zeggen in des Hoogen Priesters Zaal, bij dat vuurtje was godsdienst. Immers daar sat Petrus, die kort te voren de heerlijke belijdenis had afgelegd: "Gij zijt de Christus, de Zoon des levenden Gods," waarop de Heiland hem antwoordde "zalig zijt gij Simon Barjona! want vleesch en bloed hebben u dat niet geopenbaard." Niet overal waar de belijder is wordt den Heere beleden. Spreker liet het maken van gevolgtrekkingen aan het publiek over.

De clausule in de wet *scheidt de wetenschap van de Godsdienst*. Zelfs waar men, op zijn best genomen, regelmatig een uur buiten schooltijd afzondert voor Godsdienstig onderwijs, daar treft ons nog dit bezwaar:—

"In den Bijbel wordt doorgaans, zegt Hagenbach,* het verstand te gelijk genoemd met: wijsheid, tucht, godsvrucht: Spr. 1, 2; x. 13; xiv. 33; xvi. 21; xvii. 24; Job xxviii. "In de vreeze des Heeren is wijsheid, het kwade te laten is verstand." Paulus vermaant de Christenen, Ef. v. 17, verstandig te worden, "te verstaan welke de wil des Heeren zij;" zij moeten kinderen worden in de boosheid, niet in het verstand, 1 Cor. xiv. 20." Wij voegen hier nog bij: "De vreeze des Heeren (het wezen der godsdienst onder het O. T.) is het beginsel der wijsheid," enz. (Ps. cxi. 10). "De vreeze des Heeren is het beginsel der wetenschap." Spr. 1. 7. Salomo bad God om "een verstandig *hart*, niet *hoofd* (1 Kon. iii. 9,) en "die zaak was goed in de oogen des Heeren" (vs. 10.) Doedes zegt teregt (Tijdpreken, bl. 20.) Sprekende over de woorden "Wij spreken de wijsheid Gods." 1 Kor. ii. 7. "Christus wordt gepredikt als de wijsheid Gods. Onderzoekt ernstig, of dat grootspraak is, dan of het niets te veel is gezegd. Bedenkt alleen, dat indien het Evangelie van Christus, het Evang. des kruises, waarlijk heeten mag Gods wijsheid, de verwerping van dat Evang., van dien Christus, heeten moet eene dwaasheid, en daar Gods wijsheid de *hoogste* wijsheid is, zal de verwerping van het woord dier wijsheid ook wel de *grootste* dwaasheid zijn. Maar daarbij blijft het niet. Deze grootste dwaasheid zal blijken ten gevolge te hebben, dat men door God als een dwaas behandeld wordt, en buiten de gemeenschap wordt gesloten van allen, die waarlijk wijs, die waarlijk verstandig, die waarlijk bedachtzaam gehandeld hebben, immers zich hebben laten redden, behouden, verlossen door dien gekruisigden Jezus, den eerst vernederden daarna verhoogden Middelaar!"

Scheiden van wetenschap en godsdienst, van verstand en hart, ziedaar het groot beginsel door onze Schedule ingevoerd, in lijnregten strijd met Gods woord. Dat beginsel zal gewis langzamerhand doorwerken in het hart der jeugd. Het is een saadkorrel uitgestrooid in duizende jeugdige harten, die gewis later bittere vruchten van godsverzaking dragen zal voor het nageslacht. 't Is een van die anti-christelijke beginselen waarvan onze eeuw zwanger gaat, en die slechts tot ontwikkeling komen moeten—waartoe zij gewisselijk komen zullen!—om onze kinderen weg te slepen in den algemeenen afval (2 Thess. ii. 1—11).

De scheiding van godsdienst en wetenschap is gelijk alsof men verlof verkrijgt om *zout* te gebruiken, maar men moet het gebruiken *voor* of *na*, maar niet *gedurende* en *met* de spijzen die ons voorgezet worden; of gelijk *suiker*, welke ons vergunt wordt *voor* of *na*, maar niet *in* de koffij te gebruiken. Maar deze zijn slechts kleine zaken, want spreker kon verzekeren dat hij liever zijn koffij en suiker afzonderlijk gebruikte, dan de godsdienst van de wetenschap te scheiden.

Gedurende de schooluren mag er niets gesproken of geleerd worden, wat aanstoot of hindernis geven kan aan anders denkenden. Hoe zal men de geschiedenis van het Christendom behandelen, zonder den Jood een ergernis te wezen, of die der Kerkhervorming, zonder de Roomsch Katholiek een aanstoot te zijn. Wel kan men mij tegenwerpen, hier in de school van Klein Drakenstein zijn geen Joden of Roomsche kinderen; nochthans, wanneer men het eens goed vondt om ze van de Paarl of elders hier heen te zenden, dan mogten ze uit de school niet worden geweerd. En als nu zulk een Joodsch of Roomsch kind opstaat en klaagt over datgene wat tegen de wet is, dan is de onderwijzer verpligt om te zwijgen, en zou aan de godienstigheid der praktijk spoedig een einde zijn.

De Bijbel op de schooltafel, en de Christelijke tucht in de gewone schooluren, geschiedt ondanks de wet. De boeken, is er gezegd, zijn vol godsdienst, en dat bewijst de onhoudbaarheid van het systeem. Het is een bewijs dat de godsdienst niet te scheiden is van de wetenschap, wel volgens de wet, maar niet in de praktijk. Het zal daar echter eenmaal toe komen. Wanneer weten wij niet, daarom behooren wij te bidden. Jezus heeft ons daarop voorbereid, toen Hij de gelijkenis uitsprak over het onkruid tusschen de tarwe, hetwelk door een vijandelijk mensch in den nacht gezaaid was.

Het onderwijs uit den Bijbel wordt toegestaan op een apart uur. Wel, indien dit verboden werd, dan zou het Godsdienstvervolging wezen. Vroeger waren de gewone schooluren 4 uren per dag, en thans lees ik in *The Education Manual* van 1883—84, dat daar weder een half uur bij gekomen is, dus is er 4½ uur per dag aangewezen, waarop men verpligt is onderwijs te geven, en gedurende die uren mag er volgens de wet geen Godsdienstig onderwijs gegeven worden. De overige 19½ uur heeft de onderwijzer voor hem selve, en in dien tijd kan hij zooveel Godsdienstonderwijs geven als hij verkiest.

Doch wij hebben nog andere bezwaren. Er is een *Nationaliteits bezwaar*, namelijk: 'De Taal. Het Hollandsch is slechts toegelaten. De Engelsche taal is verpligtend. Vervolgens *geldelijke bezwaren*. In de Kolonie wordt jaarlijks ongeveer £100,000 uitgegeven voor het onderwijs, en hiervan krijgt de boerenbevolking voor elk school gaand kind £2 per jaar, tegen £13 voor elken leerling van de hoogere scholen. Voor de administratie wordt jaarlijks tusschen de £4,000 à £5,000 uitgegeven. Van deze jaarlijksche uitgaven krijgen de dun bevolkte Distrikten maar zeer weinig. Daar zijn de ouders verpligt zelven te voorzien in het onderwijs hunner kinderen, en zij, die wegens droogte of anderszins geen brood hebben om te eten, moeten nog voor anderen betalen. Zoo krijgt, bijv.:

Kaapstad en District	£7,160
Stellenbosch	3,076
Paarl	3,535, waarvan
Wellington alleen ongeveer ..	2,000
Calvinia	554
Clanwilliam	623
Victoria West	300
Fraserburg	210. Enz.

En hoe wordt dit geld nu besteed:—De heer Donald Ross zegt in zijn verslag dat het grootste gedeelte van het geld weggegooid is. Spreker wilde dit met bewijzen staven; maar het klokje maakte hem bekend dat de tijd verstreken was, en den heer Louw gelegenheid moest gegeven worden voor repliek.

De heer Louw voor repliek opstaande, seide: hij beschouwde dat alles wat door hem gezegd was, volstrekt niet was wederlegd door den vorigen spreker. Hij stond nog even vast bij zijn overtuiging dat de Christelijken onderwijser de publieke school een Christelijke school doet zijn. Als de vrije school *geen* Christelijken onderwijzer heeft, met Christus in zijn hart, dan zou hij weigeren zijne kinderen naar die school te senden. Daar is gesproken van het apart eten van sout; niemand doet dat. Een Christen is het sout der aarde. Zout is de beteekenis van wijsheid. Hij moet de kinderen bewaren voor verderf. Laat er eene vrije school zijn zonder sout, dan is er ook bederf. Als men op alles wil vitten, dan kan men ook zeggen: Het H. Avondmaal moet in den avond gebruikt worden, en niet, sooals gebruikelijk, in den morgen. Nogthans sou hij niet treden in de gewetens van anderen. Indien ik termen zag waardoor ik mijn geweten beswaarde, seide spreker, dan sou ik bereid zijn de publieke school te verlaten, maar ik ben nog niet overtuigd, en sal daarom voortgaan op den ingeslagen weg. Ik zie ook geene tegenstrijdigheid tusschen hetgeen geschreven is in 1876 en 1883. Ik zie alleen dat de vrijheid van geweten gewaarborgd is; en omtrent de Engelsche taal sou hij slechts vragen: indien wij die magt hadden gelijk Engeland thans heeft, of wij dan niet onze taal boven souden laten blijven? En Gods Woord leert mij, om de magten over mij gesteld, te eerbiedigen, en mij niet daar tegen te versetten. Het strekt echter tot blijdschap dat het Parlement ons regt geeft om in onze eigene taal onderwezen te worden.

Hier eindigde de spreker, met nog eenige gemoedelijke woorden te rigten tot de tegenwoordig zijnde ouders; waarna Ds. Du Toit, het woord nemende om te repliceeren op hetgeen de vorige spreker gezegd had, seide dat de heer Louw wel wat al te sterk gesproken had dat er niets tegen zijn argument was aangevoerd. Hij zou dit aan de beoordeeling van het publiek overlaten om te beslissen. Onder *Godsdienst-onderwijs* verstond hij het onderwijs uit den *Bijbel*, *Hellebroek* of *Kort Begrip*, dat op het aparte uur gegeven werd; en onder *Godsdienstig onderwijs*, om al de vakken van onderwijs in godsdienstigen geest te behandelen.

Wat er gezegd is omtrent de noodzakelijkheid van de clausule in de wet, ter wille van het geweten van anderen, stem ik toe dat de Staat niet anders kan doen, wegens het groot verschil van Godsdienstig gevoelen. En is het ook uit de aangevoerde argumenten gebleken, sooals met de boeken die op de school gebruikt worden, dat de Godsdienst niet van de wetenschap kan gescheiden worden, dan is het duidelijk dat de Staat geen schoolmeester wezen kan.

Gods Woord leert mij dat de ouders en de Kerk zorgen moeten dat de lammeren der Gemeenten geweid worden, en niet de Staat. Ook is er gezegd: Wij moeten niet oordeelen voor den tijd. Ook ik, seide spreker, zeg, oordeelt niet vóór den tijd, maar laat ons handelen overeenkomstig Gods Woord, en volgens de inspraken van ons geweten, getoetst aan dat Woord; en laten wij het oordeel verder over aan Hem die eenmaal de wereld regtvaardiglijk oordeelen zal.

Vervolgens bepaalde spreker de aandacht van het publiek bij hetgeen hij reeds te voren gezegd had, en wel dat het geld, voor de scholen gebruikt, volgens het rapport van wijlen Dr. Donald Ross, voor een groot gedeelte weggegooid is; en er bijna geen school is die bepaald handelt overeenkomstig de wet.

"In een groot,—verreweg het grootste—getal scholen," zegt Dr. Ross, "zou het een bepaald weggooijen van tijd wezen om de leerlingen in bijzonderheden te examineren, zoo bijzonder elementair waren hunne bekwaamheden, en zoo gering was het gehalte van het medegedeelde onderwijs. Ik vond 70 à 80 percent van hen die tegenwoordig waren, bezig met het schrijven van streepjes op de lei, of niets doende. En wanneer de onderwijzer behoorde tot de ongeletterde klasse, of wanneer hij afwezig was van zijn werk, of, indien aanwezig, zigtbaar onattent; en zoo vond ik geen behoorlijke reden om den langen omslag van eene behoorlijke examinatie door te gaan."

Hieruit blijkt op welk een lagen trap de meeste scholen staan, waaraan zulke groote sommen gelds worden ten koste gelegd. Dr. Ross zegt verder: "Een afdeeling van eene school kan in vele gevallen gerekend worden als eene afzonderlijke instelling, zoodat bijv. het Hugenoten Seminarium te Wellington, met 180 leerlingen, welke present waren op den dag van mijn bezoek, wegens de eigenaardigheid van het systeem en gevolgelijke rangschikking, geteld wordt als *zeven* afzonderlijke scholen; en het "Grey Institute" te Port Elizabeth, met slechts 108 leerlingen present, wordt gerekend als *twee* 1ste klasse scholen en een college, terwijl bij verschillende gelegenheden, afdeelingen behoorende bij de scholen, als afzonderlijk worden gerekend."

"Onder het groote getal van 960 scholen en instituten, opgegeven op de officiëele lijst, is er een groep (Order D) van Districts Boardingscholen en Afdeelingen, 61 in getal, beginnende met Aberdeen, met 2 leerlingen, en eindigende met Goudinie, welke er 11 heeft. Met betrekking tot 46 dezer scholen zijn de leerlingen mede geteld in de dagschool, volgens opgave, en deze opgave kan zich zeer mogelijk uitstrekken over de geheele lijst. Niet minder dan 64 scholen zijn op de officiëele lijst opgegeven als tijdelijk gesloten, en wat opmerkenswaardig is, is dat een groot getal, indien wij op de lijst afgaan, *altijd* zijn gesloten geweest. Dit is zonder twijfel een onbevredigend teeken, want dit bedoelt dat in deze gevallen de toelage geheel of gedeeltelijk is verloren gegaan, of dat er een groot gebrek aan onderwijzers is."

Verder lezen wij in het schoolrapport van 1884, (voorgelegd bij het Parlement van dit jaar, door Dr. Dale), het volgende:—Dat het getal leerlingen op de boeken, van 1,049 scholen, gedurende het jaar een totaal van 78,037 heeft bedragen, en dat de gemiddelde opkomst daarvan 39,102 was, dus een weinig over de helft waren geregelde schoolbezoekers. 52,763 kinderen waren op de boeken der scholen, die bezocht werden door de Schoolinspekteurs, en waarvan 39,771 present waren op den dag der inspektie. Hieruit blijkt dat het getal der afwezige scholieren nog al groot is; en gaan wij de statistiek van andere landen na, dan vinden wij dat er in de

Transvaal	op de 100	.. ..	13,
Natal	" " 100	.. ..	18, en in de
Kolonie	" " 100	.. ..	24

afwezig zijn op den dag van inspektie.

Van de 39,102 leerlingen, die gemiddeld gedurende het jaar 1884 de school bezocht hebben, waren 21,682, (dus meer als de helft); wier kennis zoo laag was, dat zij beneden Standard I moesten gerangschikt worden. Als wij nu nagaan hoe laag zelfs de eischen van Standard I zijn, dan behoeven wij niet te twijfelen aan het rapport van Dr. Ross, dat het geld in vele gevallen wordt weggegooid.

Volgens de geregelde opgaven blijkt het, dat van de kinderen die de Gouvernementsscholen bezoeken, er 34 percent zijn die tot de blanke bevolking behooren, en 66 percent tot de gekleurde; en deze verhouding neemt nog jaarlijks toe. Voor de boerenscholen, op boerenplaatsen, vinden wij op de Begrooting de verbazende som van £500 geplaatst.

Uit het drie-maandelijksche rapport van Dr. Dale, over de maanden April—Junij 1885, vinden wij dat er van de 10,212 leerlingen, die geïnspekteerd werden, 5,000 minder wisten dan vereischt wordt om gerangschikt te worden onder Standard I, dus alweêr circa de helft, (1,708 leerlingen), behooren tot Stand. I en 1,464 tot Stand. II. Daarentegen vinden wij onder Stand. IV en V respectievelijk 427 en 230 leerlingen. Deze opgave is niet zeer bemoedigend; ja, het blijkt dat men in alle opzigten achteruit gaat. In 1883—1884 waren er 1,049 scholen, met 78,037 leerlingen op de boeken, en een geregeld schoolbezoek van 39,102. In 1884—85 waren er slechts 989 scholen, met 75,713 leerlingen op de boeken, en een geregeld schoolbezoek van 39,034.

Hiermede werd het debat gesloten, en daar de Voorzitter niets mogt seggen, zoo sloot hij met een dankgebed, en ging men wel voldaan uiteen.

* Handleiding tot Christelijk Godsdienst-Onderwijs voor Jongelingen uit den beschaafden stand, inzonderheid aan Gymnasiën, enz. Naar 't Hoogduitsch van Prof. Hagenbach. Bl. 10. Een handboek dat wij belangstellenden hartelijk aanbevelen.

EEN ONDERWIJZER verlangt een engagement op een Boerenplaats. Engelsch, Wiskunde, Latijn en Teekenkunst. Op Salaris wordt minder dan op een geriefelijk te huis gelet. Adres A.A.B., ten Kantore van dit blad.

ISAAC HORAK DE VILLIERS,
PROCUREUR, NOTARIS PUBLIEK,
Conveyancer en Gezworen Translateur
BIJ 'T HOOG GEREGTSHOF.

Kantoor: No. 19, ADDERLEYSTRAAT
KAAPSTAD

VAN NOORDEN & VILLIERS,
AFSLAGERS, COLLECTEURS,
Generale en Wets-agenten.
VENDU-KAMERS.
Hoek van Burg- en Kasteelstraat, Kaapstad.

"IN 'T SCHEMERUURTJE."
SPROOKJES,
DOOR
TITIA VAN DER TUUK.

Verkrijgbaar ten Kantore van de *Zuid Afrikaan.*

PRIJS 4sh.

NB. Zie de beoordeeling in de *Zuid Afrikaan* van 19 Maart.

Koloniale Nijverheid.

KOOP UW HUISRAAD van de Fabrikanten en houd het Geld in de Kolonie.

OATES & KRUMM.
Fabriek, 12, Loopstraat. Vertoonkamers, 33 en 35, Loopstraat, Kaapstad.

AAN HANDELAARS BUITEN.

MEDLEY'S BLAAUWE GESPRIKKELDE ZEEP, 32 Steenen. Dit welbekende geliefkoosde merk Zeep wordt nu tegen Lagen Prijs te Koop aangeboden.
JOHN M. BROWN & ZOON,
St. Georgestraat.

Levensmiddelen en Oliewaren.

JOHN M. BROWN & ZOON,
Bieden nu bovengemelde te Koop aan tegen zeer Lage Prijzen.
JOHN M. BROWN & ZOON,
St. Georgestraat.

Behangselpapier Magazijn.

Nu in Voorraad groote hoeveelheden, te koop in groote en kleine hoeveelheden, om koopers te gerieven. Patronen op aanzoek gezonden. Geassorteerde balen van 200 en 300 rollen en voor den buitenhandel van 4d. en hooger. Overgebleven stukken, enz., 2d. en 3d. per rol.
JOHN M. BROWN & ZOON,
ST. GEORGESTRAAT.

RHEUMATICURO.

Het Groote Zuid Afrikaansche Middel tegen Jicht, Rheumatiek en Rheumatische Jicht, dat nooit feilt, en ook een zeker geneesmiddel is tegen Rheumatische Koorts, Rheumatische Hoofdpijn, Heup- en Lendenjicht en Zinkings

Het volgende Getuigschrift is uit honderden andere uitgezocht:—

Kaapstad, 21 Julij 1884.

WAARDE HEER!

Ik gevoel mij gedrongen als een zaak van pligt en dankbaarheid, om u te verwittigen van de groote baat die ik ondervonden heb bij het gebruik van uw Rheumaticuro, dat wezenlijk wonderbare Medicijn!!! Voor meer dan vijf-en-twintig jaren had ik bijna gedurig aan Rheumatiek en Rheumatische Jicht geleden. Omtrent een jaar geleden had ik een buitengewoon ergen aanval. Ik kon staan noch loopen, mijn beenen geleken meer op kussens dan iets anders, en ik leed vreeselijke pijn. Gelukkig kreeg ik een bottel Rheumaticuro, na de eerste dosis verdween de pijn langzamerhand en nam de zwelling zoo zeer af dat ik den volgenden dag mijn schoenen aan kon doen. Ik gebruikte twee bottels, die mij geheel deden herstellen, en sedert heeft de vijand mij met rust gelaten. Ik beveel het al mijn bekenden aan en in ieder geval heeft het genezing bewerkt. Ik acht het een middel dat de geheele Kolonie door goed bekend behoort te zijn. Ik weet van geen enkel geval waarin het niet geholpen heeft.

De uwe, enz.,
C. A. PENTZ.

Den Heer J. JONES, Chemist, Kaapstad
Port Elizabeth, B. J. Lennon & Co., F. E. Constance; Oost Londen, enz., B. J. Lennon & Co.; Kimberley, A. Davison; Potchefstroom, Reid & Co.; Jagersfontein, Van der Poel, enz., enz., en de meeste Apothekers en Winkeliers in Zuid Afrika, Agenten in 't groot en klein; of direkt per post, franko, tegen 3s. 6d. per bottel, kontant met order, van den eenigen Eigenaar, JAMES JONES, 46, Langestraat, Kaapstad.—PRIJZEN IN 'T GROOT OP AANZOEK.

EQUITABLE
Brandassuarntie & Trustmaatschappij
OPGERIGT 1 OCTOBER 1844.

Kapitaal—Ingeschreven en Opbetaald... ... ... £25,000
Kapitaal—Gestort, Opgeloopen en Belegd 43,000
Verliezen, uitbetaald aan Houders van Polissen ... ... £100,000.

DIRECTIE.
DeWel-Edele Heeren
R. H. ARDERNE, Voorzitter.

H. BEARD.	H. K. TREDGOLD.
J. L. M. BROWN.	L. J. CAUVIN.
W. G. ANDERSON.	L. H. GOLDSCHMIDT.
J. A. REID.	W. MARSH.

AUDITEUREN.
De Heeren
E. VAN STAVEREN en E. G. ASPELING.

Afdeeling Brand.
Voor het verzekeren van Onroerende en Roerende Goederen tegen Schade of Verlies door Brand Risikos worden aangenomen tegen de laagste tarieven, en voorstellen onmiddelijk overwogen en beslist.

Afdeeling Trust.
Voor het Administreren en Beheeren van Boedels en andere Panden, als Executeuren, Curatoren, Administrateurs, Voogden of Agenten. Voorwaarden liberaal.—Speciale schikkingen zoo die verlangd worden.
Hoofdkantoor: St. Georgestraat, Kaapstad; Kantooruren: 9 v.m. tot 4 n.m. Agenturen over de geheele Kolonie, den Vrijstaat en de Transvaal.
W. J. ELDRIDGE, SECRETARIS.

UNION LINIE
KONINKLIJKE MAILDIENST
UNION STOOMBOOTMAATSCHAPPIJ (BEPERKT).

DE Mailbooten der Maatschappij vertrekken van Kaapstad naar **Engeland, Via Madeira,** om den anderen **Woensdag,** te 4 uur n.m., te **St Helena en Ascension** als onder aanleggende.

VOOR ENGELAND.
"TROJAN," Kapt. LARMER, 9 Sept.
"SPARTAN," Kapt. WAIT, R.N.R., 22 Sept., via St. Helena en Ascension.
"ATHENIAN," Kapt. WARLEIGH, 7 Oct., via Madeira.
"GERMAN," Kapt. JONES, 21 Oct., via St. Helena en Ascension.
"TARTAR," Kapt. TRAVERS, 4 Nov., via Madeira.
"PRETORIA," Kapt. OWEN, 18 Nov., via St. Helena, Ascension en Madeira.

Voor Vracht of Passage vervoege men zich ten Kantore der Maatschappij, Adderleyst THOS E. FULLER, Algemeen Bestierder voor Zuid Afrika.

COMMERCIEELE ASSURANTIE-MAATSCHAPPIJ, (BEPERKT).
ZEE-Assurantiën naar alle deelen der Wereld, met inbegrip van Passagiers Bagage, Levende Have, Vracht, Lading en Romp.
BRAND-Assurantiën van iedere soort in de Kolonie, Vrijstaat Transvaal en Natal.
DOORVOER-Assurantiën op Handelswaren, Diamanten. Vederen en Munt per Post, Spoorweg of Weg.
ONGELUK-Assurantiën tegen verlies van Leven of Ledematen,—£1,000 bij overlijden door Ongelukken voor £1 15s. Geen extra premie voor Vermakelijkheden buitenshuis Wekelijksche vergoeding voor Onbekwaamheid tot Werken
Spoorweg-Assurantiekaartjes aan al de voornaamste Spoorwegstations. Prompte en Liberale Betaling.
A. W. BROOKE SMITH, Secretaris.

REQUIRED
A TEACHER FOR THE STEYNSBURG THIRD CLASS PUBLIC SCHOOL. Salary £120 per Annum and Free Residence. Thorough knowledge of both English and Dutch essential. Duties to be commenced on the 6th of October. Applications will be received up to the 10th day of September 1885, by the Undersigned,
W. J. WILLIAMS,
Hon. Sec.

BENOODIGD
EEN ONDERWIJZER VOOR DE DERDE KLAS SCHOOL TE STEYNSBURG. Salaris £120 per Annum, en Vrije Woning. Eene degelijke kennis van beide de Hollandsche en de Engelsche taal wordt vereischt. Het werk te beginnen den 6den October eerstkomende, en applicaties ontvangbaar tot den 10den September 1885, door
W. J. WILLIAMS,
Hon. Sec.

ZUID-AFRIKAANSCHE
KONINKLIJKE MAILDIENST
De "Castle Mail Packets" Maatschappij

DE Stoombooten dezer Linie vertrekken van Kaapstad naar **Londen** om den anderen Dingsdag, via **Madeira** en **Plymouth,** te **Sint Helena** en **Ascencion** aanleggende op bepaalde tusschentijden.
Sept. 2, 4 n.m.—NORHAM CASTLE Kapt A. WINCHESTER, via St. Helena, Ascencion en Madeira.
Sept. 16, 4 n.m.—HAWARDEN CASTLE, Kapt. M. P. WEBSTER, via Lissabon.
ANDERSON & MURISON,
Agenten.

DAS CAPLAND
Deutsche Zeitung für Süd-Afrika
Druck und Verlag von Braun, Michaelis & Co.
CAPSTADT.

"DAS CAPLAND" hat sich zur Aufgabe gemacht, die Interessen der deutschen Ansiedler in Süd-Afrika nach Kräften zu vertreten, eine engere Verbindung der Deutschen unter einander herbeizuführen und sie von allen wichtigen Vorgängen im Mutterlande und allen übrigen Staaten durch sorgfältige Berichterstattung zu benachrichtigen. Aufsätze aus dem Gebiete der Volkswirthschaft, unterhaltende und belehrende Mittheilungen, Romans und Erzählungen schliessen sich den politischen Berichten an.
Abonnementspreis: per 3 Monate 6 sh. —6 Monate 11 sh.—jährlich 1 Pfd. St. pränumerando.
Inserat-Preise: Einspaltig per Zoll 2sh. 6d und doppelspaltig 5 sh.—Bei stehenden Anzeigen Rabatt von 5, 10 resp. 15% bei resp. 12monatlichen Anzeigen.
Probe-Nummern gratis und franco.

H. SCHOLTZ,
Procureur, Notaris en Transportbezorger,
WALESTRAAT KAMERS,
Tegenover de St. George's Kerk.

Kaapsch Gouvernements Spoorwegen.

KIMBERLEYSCHE
Ververschingskamers.
GEAMENDEERDE KENNISGEVING.

HIERBIJ geschiedt kennisgeving dat de Algemeene Bestuurder bereid is gezegelde TENDERS te ontvangen, tot 12 uur 's middags op WOENSDAG, DEN 7DEN OCTOBER, voor de Huur van de Kimberleysche Ververschingskamers, voor een Tijdperk van 3 Jaren, van af den dag van de voltooijing van het gebouw.

Tenders moeten van buiten gemerkt zijn: "Kimberleysche Ververschingskamers.

Volle bijzonderheden van de Conditiën voor het tenderen en een Schets Plan van de Lokalen kunnen verkregen worden op applicatie aan dit Kantoor.

De hoogste of eenige Tender niet noodwendig aangenomen.

A. DIFFORD, Secretaris.
Kantoor van den Algemeenen Bestierder van Spoorwegen, Kaapstad, 26 Aug. 1885.

R. Hornsby & Zonen (Beperkt),
EERSTE PRIJS LIGT LOOPENDE
GERFBINDENDE "HARVESTER" door de geheele wereld erkend te zijn de volmaakste
MAAI- EN BINDMACHINE,

ORDERS NU INGEWACHT OM VOOR HET SAIZOEN IN TE VOEREN.
DE "INDISPENSABLE" MAAIMACHINE, gemaakt voor deze Kolonie, ligt en duurzaam, met 4 of 5 Harken, snijdt 5 voet 2 duim wijd.
Extra gedeelten, nieuwe Messen, Vingers, enz., van iedere soort.
EENIGE AGENTEN VOOR ZUID AFRIKA
JAMES ROBERTSON,
IJzer en Hardewaren Magazijn, Pleinstraat, Kaapstad.

AAMBEIJEN POEDER.

HET succes dat tot hiertoe gepaard ging met het gebruik van bovengenoemde Medicijn, heeft den Eigenaar, den Heer C. H. BÖSENBERG, er toe gebragt dezelve meer prominent voor de aandacht van het Publiek te brengen; het werd in vele gevallen bewezen een zeer krachtig middel te zijn tegen deze zoo algemeen heerschende ziekte, die aangeduid wordt door hoofdpijn, kortzigtigheid, drukking op de oogen, angst, duizeligheid, gebrek aan geestkracht, onregelmatigheid in het bloed, pijn in de lenden en verstopping.

De bijzondere eigenschappen van dit Poeder om het bloed te verdunnen en een vrijen bloedsomloop te bevorderen, om de werking der ingewanden te prikkelen en te regelen, en ze te zuiveren van slijmerige en scherpe stoffen, nemen de onaangename uitwerkselen weg en genezen de ziekte. Het zal ook zeer heilzaam bevonden worden wanneer het gebruikt wordt als bovengemelde voorteekenen, de voorloopers van RHUMATISCHE JICHT zich voordoen, en ook bij drukking op de borst, droogheid, jeuken en chronische aandoeningen van de huid, en bij waterzucht, meer bijzonder wanneer deze uit onderdrukte uitwaseming voortkomt.

Als een huismiddel bij verstopping kan het veilig worden aanbevolen, alsmede voor de behandeling van uitslag bij kinderen.

Volle bijzonderheden vergezellen elken Bottel. Prijs 2s.; per Post 2s. 6d.

BEREID DOOR DEN EENIGEN EIGENAAR
C. H. BÖSENBERG, Chemist en Droogist, hoek van Bree- en Korte marktstraten, Kaapstad.

N.B.—Dit geneesmiddel is bereid in den vorm van een Poeder, zoodat het voor altijd kan gehouden worden, zonder deszelfs eigenschappen te verliezen; een voordeel dat andere mengsels niet bezitten.

GEORGE FINDLAY & Co.
Landen nu in Prachtige Conditie,

BRANDRAM'S ALLERBESTE BLOEM VAN ZWAVEL en een grooten Voorraad der volgende Goederen, tegen Goedkoopen Prijs:—

Graven, Diamant, Gegoten Staal en Lyndon's Wijngaard Schoffels, Wijngaard Scharen en Snoeimessen, Weegmachines, van 1 ons tot 2,000 lb., Heiningdraad, Staal, IJzer, Gegalvaniseerd en Getand Heiningdraad, Heiningpalen en Aantrekpalen, Machines om Tabak te snijden, Mangels, Smith & Wellstood's Kookkachels.

Koperen en IJzeren Pompen, voor Wijn en voor Water.

Eenige Agenten voor den verkoop van Calcarium, de beste Waterverf voor Muren, van binnen en van buiten, weerstaat vochtigheid en kan afgewasschen worden, is goedkoop en in verschillende kleuren.

IJZERPAKHUIZEN, 15 GRAVE STRAAT, KAAPSTAD

UITSTEKEND
KOLONIAAL HUISRAAD
TEGEN MINDEREN PRIJS
Dan Ingevoerd dito van Mindere Kwaliteit.

DE Ondergeteekenden bieden nu te Koop aan de volgende Suites KOLONIAAL GEMAAKT HUISRAAD, tegen Prijzen tot hiertoe in het Zuidelijk Halfrond onbekend:—

VOORKAMER SUITES—Bestaande uit Rustbank, Dames Leuning stoel, Heeren dito, en Zes andere Stoelen, bekleed met Tapestry, Damast of Sateen Cretonne, £17 10s.

EETKAMER SUITES—Bestaande uit Rustbank, Dames Leuningstoel, Heeren dito, en Zes andere Stoelen, bekleed met echt Leder, £33.

SLAAPKAMER SUITES—(smaakvol gedecoreerd), bestaande uit Garderobe, Kleederkast met Toiletspiegel en Juweelladen, Waschtafel met Marmeren Blad, met Achterstuk van Tigchels (Minton's) Handdoekrak, Kast om naast het Bed te staan, en drie Stoelen met zitting van Rotting, £18. 10s.

Het Publiek wordt uitgenoodigd om de Uitgebreide Vertoonkamers te komen bezigtigen, alwaar de Grootste Voorraad

HUISRAAD
IN ZUID AFRIKA TE ZIEN IS.

Daar D. I. & Co. slechts goed Droog Hout gebruiken, kunnen zij met vol vertrouwen elk Artikel waarborgen.

Het is het gebruik der Firma om alle Goederen te merken met

NETTO KONTANTE PRIJZEN
EN
Van dezen Regel wordt niet Afgeweken.

D. ISAACS & Co.
KOMPLEET HUIS-MEUBILEERDERS,
88, 90 en 92, Langemarktstraat

H. GRIESSELICH & Co.,
Weavers' Hall, Wool Exchange, Londen.
SCHEEPS- EN COMMISSIE KOOPLIEDEN,
OPGERIGT 1855.

Schepen op order in alle soorten Britsche Goederen en Goederen van het Vasteland tegen 2½ per cent commissie, uitgezocht door Koopers van Koloniale ondervinding, en zorgen voor het prompt te gelde maken tegen hoogste prijzen van Produkten tegen 1 per cent. commissie. Orders moeten vergezeld gaan van Kredietbrieven of gedeeltelijke remise in Traits op Banken of Produkten. Open Assurantiepolissen voor ladingen op zee om zee-risicos te dekken.

Referte: Hoofdkantoor van de Londen en Westminster Bank, of de Agra Bank, Londen, en de meeste der Koloniale Banken.

Loopende-Prijslijsten, Rapporten over Produkten, en alle noodige monsters en inlichting op aanzoek.

JOHAN JANSEN & CO'S.
ZUID AFRIKAANSCHE AANDEELEN LIJST.
Nagezien en Gecorrigeerd tot 1 Sept. 1885

Wanneer opgerigt.	Hoeveel Aandeelen.	Ingeschr. waarde.	Opbetaald.	Reservefonds & saldo na bet. v. laatste dividend.	NAAM DER MAATSCHAPPIJ.	Kontante Verkoopprijs. van	tot	Laatste twee Dividenden.		Aanmerkingen.
		£	£	£ s. d.	**BANKEN.**	£ s. d.	£ s. d.	£ s. d.	£ s. d.	
1879	40,000	25	12½	.. ..	Bank of Africa (bept.)	4 0 0	4 10 0	0 10 0	0 0 0	November.
1836	17,500	50	20	.. ..	Kaap de Goede Hoop Bank (bept.)...	2 0 0	2 10 0	0 5 0	0 0 0	Jan, Julij
1862	3,000	20	5½	16,500 0 0	†Kaffrarian Col. Bank (K. W. Town)	5 10 0	6 0 0	0 10 0	0 15 6	Feb. Augus.
1877	20,000	10	5	10,000 0 0	Nationale Bank, O. V. S. (bept.) ..	3 10 0	3 15 0	0 10 0	0 7 0	Junij.
1852	2,762	15	5	11,810 0 0	Paarl Bank	2 10 0	3 10 0	0 9 0	0 10 0	
1838	1,500	50	30	.. .. ..	Zuid Afrikaansche Bank (Kaapstad)	... ..	.. ..	.. ..	... ..	
1862	40,000	100	25	400,000 0 0	†Standard Bank of British South Africa	33 0 0	35 0 0	1 10 0	1 5 0	Mei, Nov
1847	11,000	10	5		Union Bank (Kaapstad).	.. ..	.. ..	.. ..	.. ..	Januarij
1857	3,150	10	5	1,000 0 0	Wellington Bank	4 0 0	4 5 0	0 6 0	0 6 0	
1847	2,000	25	15	26,000 0 0	Westelijke Provincie Bank (Paarl)...	20 0 0	20 10 0	2 5 0	2 5 0	Julij.
1850	2,250	10	2	12,564 10 0	Worcester Commercial Bank ...	3 0 0	4 0 0	0 12 0	0 15 0	Januarij.
					ASSURANTIE MAATSCHAPPIJEN.					
1873	10,750	10	1	45,500 0 0	Ægis Ass. van Port Elizabeth (bept.)	5 10 0	5 15 0	0 9 0	0 2 6	Februarij.
1840	900	25	19	14,342 0 0	K.G.H. Trust & Assurantie (Kaapstd)	16 0 0	16 10 0	2 0 0	1 10 0	Februarij.
1838	1,500	50	10	7,017 12 9	K.G.H. Zee Assurantie (Kaapstad)..	15 0 0	15 10 0	0 15 0	1 15 0	Februarij.
1855	20,000	12½	2½	7,182 12 11	Com. Ass. Maats. (bept.) (Kaapstad)	2 7 6	2 10 0	.. ..	0 3 6	Februarij.
1874	4,000	20	3	12,000 0 0	†Colonial Zee Ass. en Trust (bept.) ..	5 5 0	5 10 0	0 10 0	0 10 0	Januarij.
1877	4,000	10	2	1,300 0 0	Colonial Brand Assurantie (bept.)..	1 0 0	1 2 6	0 4 0	0 2 6	Januarij.
1881	20,000	5	½	800 0 0	Oost Londen Ass. & Trust. Co. ...	0 2 0	0 3 0	.. ..	0 0 8	September.
1844	1,000	25	25	19,404 0 0	†Equit. Br. Assur. en Trust (Kaapstd.)	40 0 0	41 0 0	1 10 0	*1 10 0	
1849	1,500	50	20	12,168 0 0	†Equitable Zee Ass. Brand (Kaapstd.)	27 0 0	28 0 0	1 0 0	*1 5 0	Jan. Julij.
1853	10,000	10	1½	68,000 0 0	†Guardian Assur. en Trust (P. Eliz.)	11 10 0	11 15 0	0 15 0	0 12 6	Augustus.
1879	10,000	5	1	4,000 0 0	K. W. Town B. en Z. Ass. en Trust Co.	0 12 6	0 13 0	0 1 0	.. ..	
1864	5,000	10	½	22,000 0 0	†Mid. Br Ass. en Trust (bept.) Grff.-R.	5 10 0	5 15 0	0 12 6	0 8 0	Februarij.
1873	2,000	10	½	21,500 0 0	Paarl Brand Assurantie en Trust ...	6 0 0	6 10 0	0 12 0	0 12 0	November
1852	9,000	10	1	43,000 0 0	†Port Elizabeth Brand en Zee Ass. ...	7 2 6	7 5 0	1 0 0	0 11 3	October.
1838	2,000	20	5	17,000 0 0	Protecteur Brand Assur. (Kaapstad)	0 10 0	11 0 0	0 18 0	0 15 0	September.
	20,000	10	11	8,500 0 0	Provident Assurantie en Trust (P. El.)	1 0 0	1 1 0	0 2 0	.. ..	Februarij.
1882	10,000	5	½	1,050 0 0	Queentownsche Brand,- Leen- en Trustmaatschappij	0 5 0	0 6 0	Acht percent.		Januarij.
1881	850	50	25	2,000 0 0	Z. A. Brand Assurantie (Kpstd.) bep.	25 0 0	26 0 0	... ..	2 0 0	Mei.
1858	5,150	10	22½	4,613 0 0	Union Br. en Zee Ass. en Trust (G. T.)	1 5 0	1 10 0	.. ..	.. ..	
					MIJNMAATSCHAPPIJEN.					
					KIMBERLEY MIJN					
1881	2,300	50	50	... ...	Barnatos (bept.)	5 10 0	6 0 0	.. ..	.. ..	
1880	15,000	10	10	... ...	Cape (bept.)	.. ..	... ..	... ..	... ..	
1880	57,686	10	10	... ...	Central (bept.)	3 15 0	4 0 0	0 0 0	0 0 0	
1880	28,000	20	20	25,977 12 10	Compagne Française	11 10 0	12 0 0	0 18 2	1 9 4	Jaarlijks
		5	5	... ...	Gem	0 15 0	0 17 6	.. ..	.. ...	
1881	650	100	100	... ...	North-East (bept.)	15 0 0	17 0 0	.. ..	.. ...	
1880	1,119	100	100	... ...	South-East (bept.)	21 10 0	22 10 0	.. ..	1 0 0	
1880	34,360	10	10	.. .. .	Standard (bept.	4 17 6	5 0 0	0 0 0	0 3 0	
					DE BEER'S MIJN.					
	77,000	10	10	... ...	De Beers (bept.)	3 17 6	4 0 0	0 4 0	0 5 0	Maandelijks
					Do. uitgesteld Oct. '85, ...	3 12 6	3 13 6	.. ..	... ..	
1881	6,000	10	10	4,935 0 0	Elma (bept.)	4 2 6	4 5 0	0 0 0	0 6 0	
1881	9,868	10	10	... ...	Oriental (bept.)	4 0 0	4 2 6	0 5 0	0 5 0	
1881	12,200	10	10	2,763 0 3	Schwab's Gully	3 0 0	3 2 6	0 10 0	0 10 0	
1881	1,820	50	50		Petree	4 10 0	4 12 6	.. ..	.. ..	
					DU TOIT'S PAN MIJN.					
1881	5,800	10	10	... ...	Anglo African (bept.)	1 0 0	1 5 0	... ...	.. ...	Per Kwartl.
1881	15,500	10	10	... ...	Britannia (bept.)	1 0 0	1 5 0	... ...	0 3 0	
1881	10,500	10	10	2,823 6 9	European (bept.)	1 17 6	2 0 0	0 5 0	0 2 6	April, Oct.
1880	28,574	10	10	... ...	Griqualand West (bept.) ...	0 15 0	0 17 6	... ...	.. ...	October
1881	9,300	10	10	... ...	Hercules (bept.)	0 5 0	0 5 0	... ...	.. ..	
					BULTFONTEIN MIJN.					
1880	7,250	10	10		Bultfontein Central (bept.)	1 2 6	1 5 0	.. ..	... ..	
1880	7,000	10	10	... ...	Bultfontein Colonial (bept. ...	1 0 0	1 5 0	... ...	0 10 0	
1880	23,120	5	5	1,182 11 0	French en D'Esterre (bept.) .	2 15 0	2 17 6	0 3 0	0 3 0	
1880	13,050	10	3		Pullinger Mijn Co.	3 10 0	3 15 0	0 3 0	... ...	
		10	10	.. .. ..						
					ANDERE MIJNMAATSCHAPPIJEN.					
1862	30,000	10	7	161,000 0 0	Kaapsche Kopermijn (bept.) ...	26 0 0	28 0 0	1 0 0	1 0 0	
1882	40,000	1	1	800 0 0	Cyphergat Steenkool (bept.) ...	0 9 0	0 10 0	. ..	..	Junij.
1883	750	100	100	... ...	Ross Hill Goudmijn (bept.)... ..	8 0 0	10 0 0	.. ..	.. ..	Februarij.
1882	250,000	1	1	... ...	Transvaal Goud Ex. en Ld. M. (bept.)	0 2 0	0 2 6	.. ..	.. ..	
1884	200,000	1		.. ..	Spitzkop Goudmijn (beperkt) ..	0 7 6	0 10 0	.. ..	... ..	
1884	200,000	1	4s.	... ...	Moodie's do. ..	0 3 6	0 4 0		.. ..	
					ANDERE MAATSCHAPPIJEN.					
	28,700	10	10		Londen, O.V.S. Exp. of Farm Shares	0 7 6	0 8 0	... ...	.. ..	
1882	2,000	5	½	... ...	Aliwal Noord T. A. Maatschappij ...	0 12 6	a 0 15 0	... ...	7½ pCt.	
1868	1,025	10	3	2,000 0 0	Bloemfontein Executeurskamer ...	8 10 0	9 0 0	1 0 0	0 15 0	
1838	120	200	300	4,000 0 0	Executeurskamer (Kaapstad) ..	160 0 0	180 0 0	18 0 0	18 0 0	Maart.
1882	20,000	1	1	... ...	Buffalo Boating Co. (bept.) ..	0 4 0	0 5 0	.. ...	.. ..	
1860	2,000	5	5	4,300 0 0	†Kaapstad en Groenepunt Tram. ..	8 15 0	0 15 0	1 0 0	0 15 0	Julij.
1868	380 / 202	5 / 3	5 / 3	... ...	Cape Town Institute & Club (bept.)	5 0 0 / 3 0 0	... ..	.. ..	.. ...	
1878	4,000	5	4	... ...	City Tramways Maatschappij (bept.)	1 10 0	1 12 6	0 2 0	0 2 0	Augustus
1878	1,000	5	5	... ...	City Laundry Maatschappij (bept.)	0 10 0	0 10 0	.. ...	.. ...	
1856	100	200	200	22,761 0 0	Kol. Weeskr. en Trustmaatschappij.	775 0 0	800 0 0	75 0 0	75 0 0	April.
1873	3,000	10	10	10,658 0 0	Oost Lon. Los- en Laadmaat. (bept.)	4 0 0	5 0 0	0 10 0	0 12 6	Augustus.
1882	7,500	2	1	1,500 0 0	Enterprise Bootmaat. P.E. (bept.)..	1 2 6	1 4 0	0 8 0	0 2 6	Augustus.
1819	159	37½	37½	3,000 0 0	Beursgebouwen (Kaapstad)	35 0 0	35 0 0	2 0 0	3 0 0	
1847	300	20	14½	3,000 0 0	Oost. Provincie Bootmaatschappij...	21 10 0	22 0 0	1 0 0	2 0 0	April.
1861	3,977	10	10	5,000 0 0	Oost. Prov. Guard. Leen en Beleggingsmaatschappij ...	9 0 0	9 10 0	0 14 0	0 16 0	Februarij.
1877	1,000	10	2	3,000 0 0	Fauresmith Executeurskamer ...	5 0 0	5 10 0	1 0 0	0 8 0	Februarij.
1844	800	15	15	24,541 0 0	Gaslichtmaatschappij (Kaapstad) ..	46 0 0	47 0 0	3 15 0	3 15 0	Februarij.
1856	100	200	200	6,700 0 0	Algem. Boedel en Weeskr. (Kaapstd).	310 0 0	315 0 0	30 0 0	30 0 0	Maart.
1856	1,800	10	2	3,000 0 0	Executeurskamer, Graaff-Reinet ..	4 10 0	a 5 0 0	0 4 1	0 6 0	Februarij.
1879	10,000	5	½	4,000 0 0	Executeursk., enz., Griqualand West	1 2 6	1 5 0	0 2 0	0 2 0	Feb. Aug.
1876	1,500	10	10½	821 0 0	Kaffraria Stoom Los- en Laadmaat.	14 0 0	15 0 0	1 0 0	1 0 0	Augustus.
1880	35,000	10	6½	... ...	Kimberleysche Waterwerken (bept.)	7 0 0	7 5 0	... ...	0 6 0	April.
1863	2,000	10	5	1,000 0 0	Malmesbury Executeurskamer ...	5 0 0	5 0 0	.. ..	.. .	October.
1862	2,000	2½	1	... ...	Mosselbaaische Executeurskamer ..	0 5 0	0 7 0	.. ..	.. ..	
1856	2,000	10	5	2,000 0 0	Paarlsche Wijn en Brandewijn Maat.	2 10 0	3 0 0	0 6 0	0 0 0	
1875	1,000	10	3	1,500 0 0	Potchefstroom Executeurskamer ..	4 10 0	4 15 0	0 9 0	0 15 0	Januarij.
1841	400	25	15	9,888 0 0	Port Elizabethsche Bootmaatschappij	34 0 0	35 0 0	5 0 0	5 0 0	October.
1863	3,972	5	5	7,500 0 0	„ Gas do. (bept.)	6 0 0	6 5 0	0 9 0	0 9 0	Augustus.
1879	3,000	5	5	765 0 0	„ Tram do. (bept.)	3 0 0	*3 10 0	0 4 0	0 1 6	Julij
1859	4,000	5	5	1,500 0 0	Simonstadsche Helling do. (bept.)	1 10 0	2 0 0	0 1 6	0 5 0	
1834	84	187½	350	10,051 0 0	Zuid Afrikaansche Associatie ...	650 0 0	675 0 0	75 0 0	81 0 0	Junij.
1878	3,000	5	10	5,000 0 0	Transvaalsche Executeursk. en Trustmaatschappij	2 15 0	3 0 0	.. ..	0 7 6	Februarij
1865	2,000	10	1	2,305 0 0	Uitenhaagsche do. do.	3 5 0	4 0 0	0 6 0	0 5 0	Julij.
1865	6,625	10	2½	10,000 0 0	†Union Bootmaatschappij	6 5 0	6 10 0	1 5 0	1 10 0	Mei.
1880	55,500	10	1	10,000 0 0	Z. A. Leening, Hypotheek en H. Agentuur (bept.)	0 5 0	0 7 6	0 2 0	0 1 6	April.
1883	150	200	50	... ...	W.P. Administratie en T. Maat. (bept.)	65 0 0	70 0 0	..	Zes percent	Maart.
1881	36,000	20	14	... ...	Castle Stoomboot do.	12 10 0	13 10 0	.. ..	0 8 1½	
	6,000	100	100	... ...	Oostelijke Telegraaf do.	102 0 0	104 0 0	5 0 0	5 0 0	
1880	60,000	10	8	... ...	Orient Stoomvaart do.	4 15 0	5 5 0	0 8 0	0 8 0	
	10,000	8	8	... ...	Reuter's Telegraaf do.	7 5 0	7 10 0	0 4 0	0 4 0	
	17,502	20	20	... ...	Union Stoomboot do.	16 0 0	17 0 0	0 16 8	0 0 0	
	19,998	20	10	... ...	Do. do. do.	7 10 0	8 10 0	0 8 0	0 8 0	
1879	2,000	15	15	2,500 0 0	Griqualand West Leening, Trust en Agentuur Co. (bept.)	11 0 0	11 5 0	1 0 0	0 15 0	September.
1883	7,000	10	1	... ...	Natal Agency Trust en Ins. Co. (bept.)	1 0 0	1 1 0	... ...	... ...	November.
1884	10,000	2	1½	... ...	P. E. Steam Mill Company, (beperkt)	2 5 0	2 7 6	... ...	... ...	

*Halfjaarlijksche Dividend gequoteerd. a. Wezenlijke Verkoop.—† Ex Dividend. Deze Instellingen hebben andere fondsen gereserveerd voor Speciale doeleinden, viz.:—

Kaff. Kol. Bank, gebeurlijkh. Fonds £2,500 0 0	O. P. Bootmaat. Amortisatie Fds. £6,116 7 2	Union Bootmaatsch. Div. Res. Fd. £6,600 0	
Stand. Bank B. S. A., Pensioen do. 40,000 0 0	Equitable B. Ass. Trustmaatschap-	Equitable Zee en Brand Ass. Maat.,	
P. H. B. en Z. Maat. Div. Prot. do. 4,500 0 0	Divd. Gereserveerd Fonds ... 8,200 0 0	Brand Tak Reserve Fonds .. 3,119 19	
Guardian Assur. Maatschappij do. 1,300 0 0	† O. T. & G. P. Tramwaymaatsch.	Koloniaal Zee Ass. Co. Dividend	
Midland B. Assur. do. do. 1,000 0 0	Depreciatie Fonds 502 5 9	Protecting Fund 700 0 0	
Nat. Bank, OVS., Bep., Pensioen do. 2,100 0 0			

JOHAN JANSEN & Co., Makelaars.
STANDARD BANK GEBOUWEN.

BIJ DR. C. F. JURITZ & Co. *alleen* verkrijgt men de echte Hallesche Medicijnen.
BIJ DR. C. F. JURITZ & Co. de Beste Kwaliteit Hollandsche Medicijnen.
BIJ DR. C. F. JURITZ & Co. de Ware Duitsche en Engelsche Medicijnen.
BIJ DR. C. F. JURITZ & Co. hunne welbekende Huis-Apotheken, alle soorten.
BIJ DR. C. F. JURITZ & Co. het Beste Middel ooit ontdekt om den Groei der Haren te bevorderen, en het eerst uitgebragt en der wereld aangeboden, in Zuid Afrika, namelijk "*Hope's Haar Herstel Middel*"
BIJ DR. C. F. JURITZ & Co. zijn Twee van de Heilzaamste Middelen voor alle soorten Oogziekten, hetzij door ouderdom verzwakt of door andere oorzaken ge-inflammeerd en lijdende.

N.B.—VRIENDEN LETTEN ER VOORAL OP dat de Medicijnen van Dr. C. F. J. & Co., ofschoon tegen Verminderden Prijs aangeboden, nogthans van dezelfde goede hoedanigheid blijven als ooit te voren, en volstrekt niet in deugdzaamheid verminderd zijn. Geene Medicijnen zijn zoo geschikt voor Zuid Afrika als die van Dr. C. F. JURITZ & Co., zijnde zij zamengesteld uit de beste gezondheid bevorderende bestanddeelen een proeftijd van meer dan 50 jaren heeft dit bewezen.

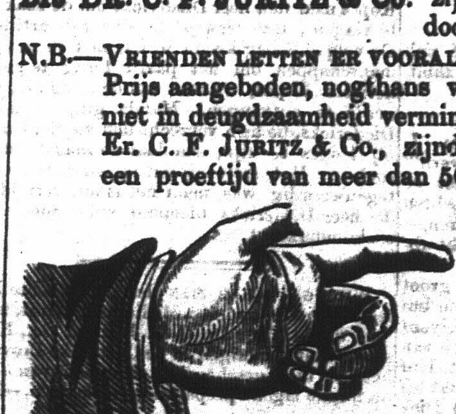

Dr. C. F. Juritz & Co.,
ENGEL APOTHEEK,
LOOPSTRAAT, KAAPSTAD.

Gedrukt en Uitgegeven door JAN REGTER, handelende onder den stijl of de firma van HOFMEYR & REGTER, Groenteplein Kaapstad.